

21. december 2022

J.nr.: 22/01067
tvbr

Godkendelse af Energinets metode for producentbetaling

RESUMÉ

Energinet har anmeldt en tarifmetode for producentbetaling til Forsyningstilsynets godkendelse med henblik på en anvendelse pr. 1. januar 2023.

Formålet med den anmeldte tarifmetode for producentbetaling er et mere omkostningsægte tarifieringsdesign gennem en udmøntning den ændring af elforsyningsloven, som medførte en fjernelse af PSO-systemet, som indtil nu har friholdt producenter af vedvarende energi (VE) for at afholde de omkostninger, som de giver anledning til i forbindelse med deres nettilslutning. Samtidig indføres mulighed for geografisk differentiering af indfødningsstariffer og tilslutningsbidrag for elproduktion.

Hovedelementerne i betalingsdesignet indeholdt i den anmeldte metode er:

- 1) *et standard-tilslutningsbidrag* som består af
 - o *et stations-tilslutningsbidrag*, der er et standardiseret tilslutningsbidrag til dækning af gennemsnitlige tilslutningsomkostninger i Energinets station,
 - o *et standard-tilslutningsbidrag*, der er et standardbidrag pr. MW efter tilslutningens størrelse til dækning af gennemsnitlige omkostninger i det nære net.
 - o *et transformer bidrag*, der er et særligt tilslutningsbidrag for tilslutning af distributionstilsluttede anlæg.
- 2) *en løbende indfødningsstarif*, der er en løbende betaling til dækning af det bagvedliggende net.
- 3) *en supplerende tilslutningsbetaling*, som i særlige tilfælde kan blive opkrævet.

Forsyningstilsynet har vurderet den anmeldte metode ud fra de materielle kriterier, der er fastsat i dansk ret og EU-retten, og finder, at den anmeldte metode opstiller rimelige, objektive, ikke-diskriminerende, gennemsigtige og omkostningsægte kriterier for tarifieringen af producenter.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via virksomhederne.dk
Send via borger.dk

Energinets indførelse af producentbetaling er en væsentlig ændring på tarifområdet og rummer – i sagens natur – en række usikkerheder, særligt når det gælder metodens omkostningsægthed, og dermed med hensyn til metodens overensstemmelse med de materielle kriterier for dens godkendelse, hvilket en række aktører også har fremført i forbindelse med tilsynets sagsbehandling.

Forsyningstilsynet har derfor som vilkår for godkendelse af metoden opstillet de to vilkår, at Energinet fra tidspunktet, fra hvilket metoden forventes at finde anvendelse, dvs. fra den 1. januar 2023, 1) posterer sine udgifter til netudbygning i forhold til standardtilslutningsbidraget efter kundekategorier og derved sikrer, at de enkelte kundekategorier kun opkræves de omkostninger over nettarriffen, som de hver især giver anledning til, og 2) posterer de indtægter, som Energinet oppebærer gennem indfødningsstariffen, efter kundekategorier og derved sikrer, at de enkelte kundekategorier kun opkræves de omkostninger over indfødningsstariffen, som de hver især giver anledning til.

Forsyningstilsynet vil i 2023 indlede en dialog med henblik på at afklare, hvorledes øvrige udgifter, som Energinet vil afholde, og som vil skulle dækkes af producentbetalingen fastsat i den anmeldte metode, ligeledes kan opgøres i forhold til kundekategorier. Tilsynet forventer således i løbet af 2023 at kunne anmode Energinet om en sådan mere omfattende opgørelse som led i et tilsyn med, at metoden også fører til omkostningsægte tarifiering i praksis.

Endvidere har Forsyningstilsynet opstillet det vilkår for godkendelse af metoden, at Energinet senest ved udgangen af september 2023 skriftligt redegør over for tilsynet, hvorfor en indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerende områder efter Energinets opfattelse er omkostningsægte i forhold til de omkostninger, som producenterne i de områder giver anledning til. Redegørelsen vil danne grundlag for tilsynets vurdering, af om nærværende godkendelse kan opretholdes, eller om der er grundlag for at genoptage sagen, som har ført til nærværende godkendelse.

Forsyningstilsynet har noteret sig Energinets synspunkt om at, at stabilitet i producenteres rammevilkår tilsiger, at metoden har en varighed på mindst fem år.

Forsyningstilsynet har godkendt den anmeldte metode med det ovennævnte vilkår. For yderligere at tage hånd om de omtalte usikkerheder, særligt når det gælder metodens omkostningsægthed, og under inddragelse af de omtalte hensyn til stabilitet i producenteres rammevilkår har Forsyningstilsynet tidsbegrænset godkendelsen af metoden for en periode på fem år fra dens ikrafttræden, dvs. indtil udgangen af 2027.

Forsyningstilsynet vil indlede en dialog med Energinet i løbet af 2023 for nærmere at drøfte elementerne i Energinets kommende evaluering af metoden forud for Energinets anmeldelse af en metode for procentbetaling for perioden efter 2027.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender den metode for producentbetaling, som Energinet Systemansvar A/S (herefter Energinet) har anmeldt til Forsyningstilsynet den 5. september 2022.

Forsyningstilsynet opstiller som vilkår for godkendelsen af metoden, at Energinet fra tidspunktet, fra hvilket metoden forventes at finde anvendelse, dvs. fra den 1. januar 2023, 1) posterer sine udgifter til netudbygning i forhold til standardtilslutningsbidraget efter kundekategorier og derved sikrer, at de enkelte kundekategorier kun opkræves de omkostninger over nettariffen, som de hver især giver anledning til, og 2) posterer de indtægter, som Energinet oppebærer gennem indfødningsstariffen, efter kundekategorier og derved sikrer, at de enkelte kundekategorier kun opkræves de omkostninger over indfødningsstariffen, som de hver især giver anledning til.

Endvidere har Forsyningstilsynet opstillet det vilkår for godkendelse af metoden, at Energinet senest ved udgangen af september 2023 skriftligt redegør over for tilsynet, hvorfor en indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerende områder efter Energinets opfattelse er omkostningsægte i forhold til de omkostninger, som producenterne i de områder giver anledning til. Redegørelsen vil danne grundlag for tilsynets vurdering, af om nærværende godkendelse kan opretholdes, eller om der er grundlag for at genoptage sagen, som har ført til nærværende godkendelse.

Godkendelsen gælder for en femårig periode fra den 1. januar 2023, dvs. indtil udgangen af 2027.

Forsyningstilsynet har ikke forholdt sig til de priser, der er angivet i den anmeldte metodes afsnit 10.

Forsyningstilsynet har heller ikke forholdt sig til de mulige fremtidige videreudviklinger af producentbetalingen, som Energinet beskriver i metoden i afsnit 9.4.

Denne afgørelse er truffet under henvisning til elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 73 og elmarkedsforordningens artikel 18.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

SAGENS FORLØB

Den 8. april 2022 anmeldte Energinet en tarifmetode for producentbetaling til Forsyningstilsynets godkendelse med henvisning til § 73 a i elforsyningsloven.

Forsyningstilsynet stillede Energinet en række opklarende spørgsmål til metoden. Disse spørgsmål dannede baggrund for et møde mellem Energinet og tilsynet den 17. maj 2022.

Den 13. juni 2022 anmeldte Energinet en revideret metode til Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet stillede den 13. og 14. juni 2022 opklarende spørgsmål til metoden anmeldt den 13. juni 2022 til Energinet. Energinet besvarede disse spørgsmål den 14. juni 2022.

Efter den offentlige høring¹, fremsendte Energinet en revideret anmeldelse af metoden den 5. september 2022.

Forsyningstilsynet har ved gennemgang af sagen stillet Energinet uddybende spørgsmål til metoden anmeldt den 5. september 2022. Energinet har besvaret disse spørgsmål ved mails den 7. oktober 2022, den 3. og den 10. november 2022 og i forbindelse med et møde med tilsynet afholdt den 16. november 2022.

Der henvises endvidere til afsnittet "Høring" nedenfor.

BAGGRUND

Energinet er i gang med en større ændring af sine tarifmetoder. Energinet peger på, at ændringerne sker som led i den grønne omstilling og elektrificeringen af samfundet med et deraf afledt behov for mere omkostningsægte tarifer, som samtidig sikrer fortsat betaling til drift og udvikling af det kollektive elnet samt til de ydelser, der bidrager til, at energinet kan opretholde forsyningssikkerheden².

Formålet med den anmeldte tarifmetode for producentbetaling er et mere omkostningsægte tariferingsdesign gennem en udmøntning den ændring af elforsyningsloven³, som medførte en fjernelse af PSO-systemet, som indtil nu har friholdt producenter af vedvarende energi (VE) for at afholde de omkostninger, som de giver anledning til i forbindelse med deres nettilslutning. Samtidig indføres mulighed for geografisk differentiering af indfødningsstariffer og tilslutningsbidrag for elproduktion.

ANVENDELSESTIDSPUNKT FOR DEN ANMELDTE METODE

Energinet ønsker at metoden skal finde anvendelse pr. 1. januar 2023, dvs. samtidig med, at PSO-systemet fjernes. Anlæg, som påbegynder levering af energi til det kollektive elnet pr. 1. januar 2023 vil således være omfattet af de regler om tilslutningsbetaling som er indeholdt i metoden.

Forsyningstilsynet har på et møde med Energinet den 16. november 2022 spurgt om behovet for varslinger af de tariffer, som Energinet vil kunne oppebære efter en godkendelse af den anmeldte metode. Energinet henviste på mødet til, at Energinet den 7. september 2022 har offentliggjort tariffer, som Energinet vil kunne oppebære efter en

¹ Se afsnittet "høring"

² Se om energinets arbejde med modernisering af tarifdesignet på Energinets hjemmeside: [Modernisering af tarifdesign | Energinet](#)

³ Lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love

godkendelse af den anmeldte metode⁴. Videre henviste Energinet til, at der ikke gælder nogen lovbestemt frist mht. varsling af produktionstariffer, modsat forbrugstariffer. Endelig henviste Energinet til, at de havde haft en tæt dialog med producenter og med brancheorganisationen Green Power Denmark om størrelsen af produktionstarifferne.

INDHOLDET AF DEN ANMELDTE METODE

Denne afgørelse omhandler metoden, som Energinet har anmeldt til forsyningstilsynets godkendelse den 5. september 2022.

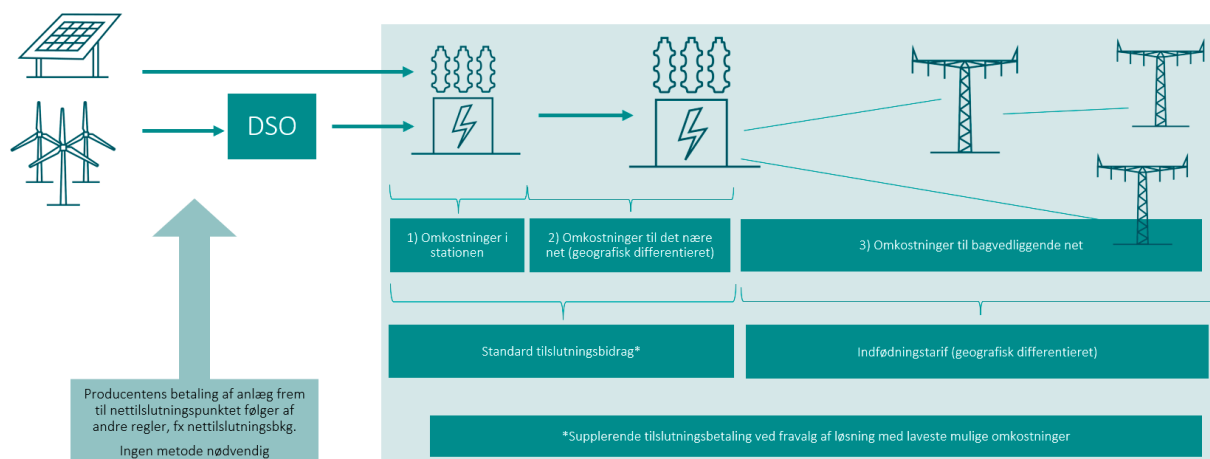
BETALINGSDESIGN

Hovedelementerne i betalingsdesignet indeholdt i metoden er:

- 1) *et standard-tilslutningsbidrag* som består af
 - o *et stations-tilslutningsbidrag*, der er et standardiseret tilslutningsbidrag til dækning af gennemsnitlige tilslutningsomkostninger i Energinets station,
 - o *et standard-tilslutningsbidrag*, der er et standardbidrag pr. MW efter tilslutningens størrelse til dækning af gennemsnitlige omkostninger i det nære net.
 - o *et transformer bidrag*, der er et særligt tilslutningsbidrag for tilslutning af distributionstilsluttede anlæg.
- 2) *en løbende indfødningsstarif*, der er en løbende betaling til dækning af det bagvedliggende net.
- 3) *en supplerende tilslutningsbetaling*, som i særlige tilfælde kan blive opkrævet.

Illustrationen nedenfor viser opdelingen af betalingsdesignet, som de er angivet i metoden og skitseret ovenfor.

⁴ De offentliggjorte tariffer kan tilgås via Energinets hjemmeside: [Aktuelle tariffer | Energinet](#)

Kilde: Energinets metode anmeldt til Forsyningstilsynet den 5. september 2022

1) STATIONS-TILSLUTNINGSBIDRAG (STANDARD-TILSLUTNINGSBIDRAG)

Stations-tilslutningsbidraget vedrører de omkostninger, som Energinet afholder i forbindelse med tilslutning af produktionsanlægget i det, som Energinet betegner som stationen, men som ikke er nærmere defineret i metoden. Stations-tilslutningsbidraget er et standardiseret bidrag til dækning af gennemsnitlige tilslutningsomkostninger i Energinets station. Bidraget gælder anlæg tilsluttet i transmissionsnettet og gælder derfor ikke distributionstilsluttede anlæg. For anlæg, der tilsluttes i distributionsnettet, vil der blive opkrævet et transformerbidrag, der skal bidrage til at dække omkostningerne i Energinets stationer ved transformation af produktion til transmissionsnettet. Dette transformerbidrag differentieres geografisk, da produktionens placering har indflydelse på omkostningerne – nærmere herom i punkt 3 nedenfor.

Stations-tilslutningsbidraget differentieres *ikke* geografisk, da størrelsen af omkostningerne hertil ikke afhænger af anlæggets placering. Energinet har i metoden angivet, at de anvender planlægningspriser til at fastlægge de enkelte omkostninger for standardtilslutningsbidragene (*stations-tilslutningsbidrag, standard-tilslutningsbidrag og transformerbidrag*).

Energinet oplyser hertil, at der er planlægningspriser for alle de større enkeltkomponenter såsom felter, transformere, kabler og reaktorer for forskellige typiske størrelser og på de forskellige spændingsniveauer. På baggrund af planlægningspriserne kan Energinet opgøre de forventede gennemsnitlige faktiske omkostninger, der er forbundet med de enkelte komponenter.

Tillige oplyser Energinet, at planlægningspriserne er fastlagt på baggrund af en kombination af prisoplysninger fra rammeaftaler for komponenter samt erfaringstal for de samlede projektkomkostninger til tidligere lignende projekter. En rammeaftale er typisk en aftale indgået med et antal leverandører, der byder ind med en maksimumpris per komponent for en fastsat periode (typisk 2-3 år).

Energinet har oplyst, at de detaljerede planlægningspriser, rammeaftaler og øvrige priser, der indgår i fastsættelsen af bidragene, indeholder kommercielt følsomme informationer, som ikke kan offentliggøres af konkurrencehensyn, jf. elforsyningslovens § 84 a, stk. 1. Det følger af bestemmelsen, at Energinet skal iagttage fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Forsyningstilsynet har i forbindelse med behandlingen af den anmeldte metode modtaget alle planlægningspriser, som danner grundlag for fastsættelsen af standard-tilslutningsbidragene.

Energinet beregner et standardiseret stationsbidrag for følgende spændingsniveauer på baggrund af de årligt fastsatte planlægningspriser:

- 132-150 kV (standard enkelt afbryderkoncept)
- 220 kV (standard enkelt afbryderkoncept)
- 400 kV (standard dobbelt afbryderkoncept)

Der skelnes mellem spændingsniveauer, da omkostningerne særligt på komponentsiden adskiller sig væsentligt fra spændingsniveau til spændingsniveau.

Stationsbidraget fastsættes årligt sammen med fastlæggelsen af de øvrige tariffer. Priserne for stationsbidraget, der fastlægges i denne proces, vil være gældende fra 1. januar det følgende år og offentliggøres samtidig med de øvrige tariffer for det følgende år.

Stationsbidraget for det enkelte produktionsanlæg fastlægges på det tidspunkt, hvor Energinet indgår en aftale om nettilslutning med den enkelte producent. Energinet vil informere producenten i løbet af processen forud for indgåelse af nettilslutningsaftale om de til enhver tid gældende tariffer, herunder stationsbidraget, ligesom disse vil være offentligt tilgængelige på Energinets hjemmeside.

Tilslutningsbidraget korrigeres ikke en eventuel over- eller underdækning, der kan følge af et prisfald eller en prisstigning i perioden mellem nettilslutningsaftale indgås og nettilslutningen gennemføres. Energinet peger på, at en sådan over- eller underdækning vil være vanskelig at opgøre præcist, når der i metoden er valgt en standardiseret tilgang til fastlæggelsen af stationsbidraget, hvor der ikke faktureres for de konkrete projektomkostninger.

2) STANDARD-TILSLUTNINGSBIDRAG PR. MW EFTER TILSLUTNINGENS STØRRELSE (TILSLUTNINGSBIDRAG TIL DET NÆRE TRANSMISSIONSNET)

Dette bidrag vedrører de omkostninger, som Energinet afholder til at sikre, at produktionen kan transporteres fra tilslutningspunktet og videre ind i det kollektive net. Bidraget består af et standard-tilslutningsbidrag pr. MW efter tilslutningens størrelse (dvs. kapaciteten) til dækning af gennemsnitlige omkostninger i det nære transmissionsnet.

Dette bidrag gælder alle anlæg og gælder derfor også anlæg tilsluttet i DSO-nettet (med en bagatelgrænse på 50 kW).

For at beregne standard-tilslutningsbidraget har Energinet lagt vægt på, at netudbygninger i nogle områder primært sker af hensyn til tilslutning af produktionsanlæg, mens de i andre områder mere er drevet af hensyn til forsynings sikkerheden for forbrug. Energinet har peget på, at der derfor er behov for at skelne mellem, hvorvidt anlæggene er placeret i produktionsoverskudsområder eller forbrugsdominerede områder.

Produktionsoverskudsområder og forbrugsdominerede områder

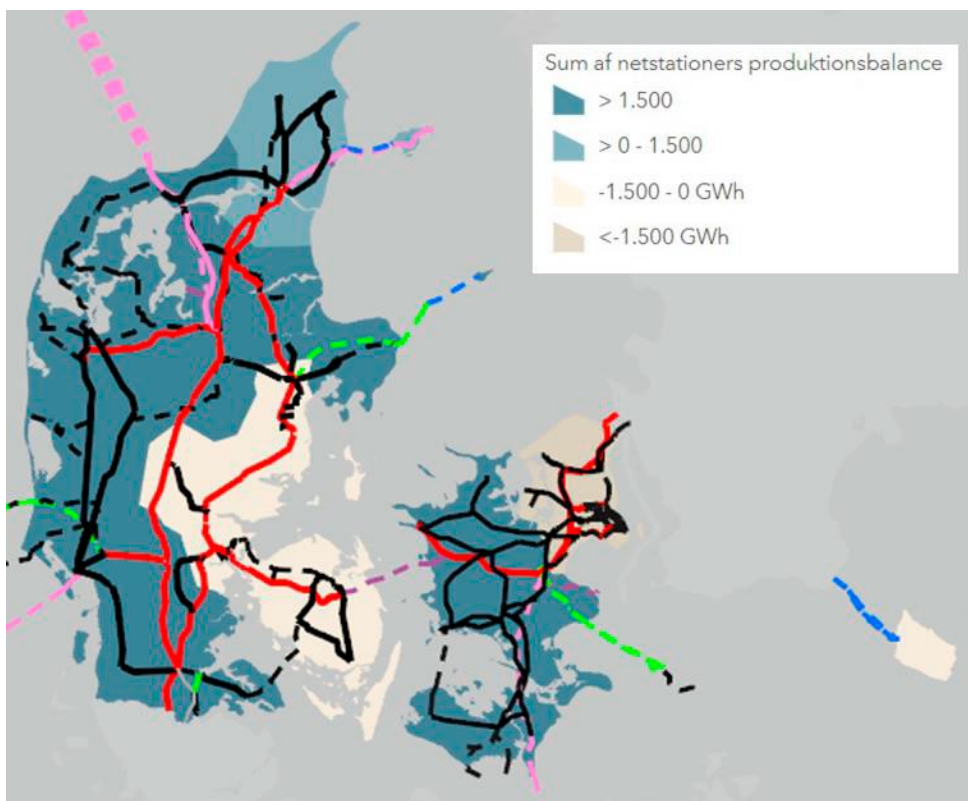
Der arbejdes med begreberne "produktionsoverskudsområder" og "forbrugsdominerede områder" i Energinets metode. Disse områder har Energinet inddelt på et Danmarkskort, hvor zonerne er angivet.

Standard-tilslutningsbidraget pr. MW efter tilslutningens størrelse beregnes i det, Energinet kalder det nære net. Det er den del af nettet, som primært forbinder forbrugs- og produktionsanlæg lokalt i områderne, og som samtidig giver alle forbrugs- og produktionsanlæg adgang til det såkaldt dybe net, som primært benyttes til at transportere energi over større afstande. Energinet har defineret en række centrale transmissionsstationer, som adskiller det nære og det dybe net. Set i forhold til produktionsanlægget ligger det dybe net altså på den anden side af det nære net og på den anden side af de centrale transmissionsstationer.

Det nære net i produktionsoverskudsområder vil lede produktion væk fra det nære net og frem til det dybe net, men giver samtidig mulighed for lokalt forbrug, som – set ift. et overskud af produktion – aflaster nettet. Yderligere produktion i disse områder vil øge behovet for netkapacitet direkte proportionalt med den ekstra produktionseffekt, som der skal sikres netadgang for.

Det nære net i forbrugsdominerede områder tjener til at forsyne forbrugerne i området. Ekstra produktionskapacitet i området vil derfor i et vist omfang aflaste nettet. I praksis er det dog et formasket net, og der skal være tilstrækkelig netkapacitet lokalt til at sikre, at nettet ikke bliver overbelastet, når strømmen fordeler sig i nettet væk fra produktionsanlægget. Det må derfor forventes, at der kan blive behov for lokale forstærkninger til at sikre dette ved nettilslutning af ny produktion.

Energinet vil minimum hvert andet år vurdere, om der er behov for at ændre klassifikationen af områderne eller om der er behov for at ændre de eksisterende områder. Såfremt der er grundlag for ændringer, vil Energinet anmelde et nyt kort. Nedenfor ses det kort, som er indeholdt i metoden.

Kilde: Energinets metode anmeldt til Forsyningstilsynet den 5. september 2022

De blå områder illustrerer produktionsoverskudsområder, hvor ny produktionskapacitet i særlig grad vil bidrage til behovet for netudbygning. De lyse områder illustrerer forbrugsdominerede områder, som der er et behov for at transportere energi frem til. De fastlagte geografiske områder tilpasses til den geografiske inddeling i postnumre. Hvis snittet mellem områder går gennem og deler et postnummerområde, kategoriseres dette som forbrugsdomineret område.

Metode for beregning af standard-tilslutningsbidraget

Energinet har valgt at beregne en gennemsnitlig afstand fra et VE-projekts nærmeste transmissionsstation til en central transmissionsstation til brug for udregning af standardomkostninger til netudbygninger i det nære net. Datagrundlaget til brug herfor beror på beregninger fra en oversigt over samtlige nye VE-projekter som Energinet har kendskab til. Forsyningstilsynet har fået forelagt disse beregninger; Energinet har anført, at oversigten er fortrolig, og har i den sammenhæng henvist til elforsyningslovens § 84 a, stk. 1, som er omtalt ovenfor.

Til brug for beregning af afstande i det nære net udpeges de centrale transmissionsstationer. Centrale transmissionsstationer defineres på baggrund af mindst ét af følgende kriterier:

- Alle stationer med 400/150 kV- eller 400/132 kV-transformering.

- Udvalgte stationer på 132-150 kV-niveau, som udgør centrale og stærke knudepunkter i 132-150 kV-nettet. Disse stationer identificeres i forbindelse med Energinets planarbejde.

Energinet beregner afstanden særskilt for produktionsoverskudsområder og forbrugsdominerede områder, således at der etableres en standardafstand i hver type af område. Beregningen vil foregå en gang årligt, og Energinet vil udmelde den sammen med de årlige tariffer. Nedenfor ses resultaterne af Energinets beregning. Her konkluderes det, at der på landsplan i gennemsnit er 21,33 km fra VE-projekternes nærmeste station til en central transmissionsstation. Når der opdeles i forbrugsdominerede områder og produktionsoverskudsområder, er der på landsplan i gennemsnit 23,16 km i produktionsoverskudsområder og 14,08 km i forbrugsdominerede områder. Energinet vil i metoden nedrunde til hhv. 23 km og 14 km.

Resultater ved beregning af standardafstand i det nære net – områdetype-opdelt			
Områdetype:	Danmark – Prod.	Danmark – Forbrug	Danmark
Antal VE-projekter:	353	89	442
Gennemsnitlig distance* [km]:	23,16	14,08	21,33

Kilde: Energinets metode anmeldt til Forsyningstilsynet den 5. september 2022

Tilslutningsbidraget til det nære transmissionsnet dækker investeringer i det nære bagvedliggende net baseret på en model, og bliver i metoden beskrevet på følgende måde.

$$P_{Net, j} = \alpha_j w_j Kap$$

- Hvor Kap er det aftalte indfødningsomfang i MW. Den kapacitet, der skal indgå i beregningen af tilslutningsbidraget, vedrører det indfødningsomfang, som producenten får adgang til ved tilslutningen.
- α er en geografisk komponent, der dækker over, at tilslutning af anlægget sker i område j. α er en områdespecifik parameter, som vil antage værdier mellem 0 og 100 % afhængig af, om det er et produktionsoverskudsområde eller et forbrugsdomineret område.
- w_j er en komponent til at dække enhedsomkostninger forbundet med det nære bagvedliggende net i området og beregnes på baggrund af en standardafstand

3) TRANSFORMERBIDRAG

Energinet redegør i deres metode for, at produktionsanlæg tilsluttet i distributionsnettet også påvirker omkostningerne i transmissionsnettet. Det er derfor, at standard-tilslutningsbidraget også gælder for disse anlæg. Dog skal distributionstilsluttede anlæg ikke betale stationstilslutningsbidrag, jf. ovenfor i pkt. 1.

Nettilslutning af produktionsanlæg i distributionsnettet medfører ifølge den anmeldte metode øgede krav til transformerkapacitet for Energinets 132-150/10-60 kV-transformere imellem transmissions- og distributionsnettet.

Modsat standard-tilslutningsbidraget gør det sig her gældende, at bidraget ikke afhænger af, om stationen befinder sig i et produktionsoverskudsområde eller i et forbrugsdomineret område. Det afhænger i stedet kun af balancen imellem forbrug og produktion under den enkelte station, da det alene er det, som afgør behovet for transformerkapacitet. Energinets områdeopdeling for geografisk differentiering er derfor ikke relevant ift. transformerbidraget.

Energinet lægger således derfor det samlede indfødningsomfang til grund for opkrævning af tilslutningsbidrag for transformerbidraget – uafhængigt af om det er med begrænset netadgang eller ej i forhold til det lokale distributionsnet, jf. herved Green Power Denmarks branchevejledning for begrænset netadgang for produktionsanlæg, som Forsyningstilsynet er ved at vurdere⁵.

Hvis produktionen under en transmissionsstation overstiger forbruget med så meget, at det er produktionen, der er dimensionerende for transformerkapaciteten i stationen, vil al ekstra produktionskapacitet kræve ekstra transformerkapacitet. Energinet henviser i deres metode til Green Power Denmarks branchevejledning for producentbetaling af den 25 april 2022⁶. Særligt henviser Energinet til den af Green Power Denmarks benyttede geografiske differentiering, da der i branchevejledningen er beskrevet kriterier for, om det er produktion eller forbrug, der definerer udbygningsbehovet i distributionsnettet under en station. Metoden angiver, at det er maksimaleffekten, der bestemmer behovet. Green Power Denmark har ladet maksimaludvekslingen i en 132-150/10-60 kV-transformerstation være deres indikator for, hvorvidt det er forbrug eller produktion, der driver behovet for udbygning af distributionsnet under stationen.

I Green Power Denmarks model arbejdes der med tre såkaldte geozoner i modellen for producentbetaling; rød (produktionsdomineret), gul (blandet område) og grøn (forbrugsdomineret). Energinet vil dog kun opkræve transformerbidrag for de stationer, som ligger i den røde geozone i Green Power Denmarks branchevejledning for producentbetaling, da der i gul og grøn zone ikke skal allokeres ekstra transformerkapacitet til ny produktion.

Transformerbidraget pr. MW for produktionsanlæg i distributionsnettet opgøres på basis af planlægningsprisen for en 160 MVA-transformer (inkl. alle dele – felt på primærsiden, projektering, mv.) divideret med dens såkaldte MVA-rating, dvs. transformereffekt.

4) INDFØDNINGSTARIF

Indfødningsstariffen er betalingsdesignets løbende betaling. Efter metoden vil alle producenter, der føder energi ind på nettet, blive opkrævet en indfødningsstarif. Det gælder også eksisterende anlæg, der føder ind på nettet. Anlæg omfattet af aftagepligten er dog undtaget fra enhver form for indfødningsstarif, jf. § 52, stk. 2, i lov om fremme af

⁵ Forsyningstilsynets sagsnummer 22/01166

⁶ Forsyningstilsynet tog denne branchevejledning til efterretning den 24. juni 2022 (journalnummer 22/00445)

vedvarende energi, hvorefter mindre elproducenter ikke kan pålægges omkostninger ved indføding.

Energinet vil i metoden for opkrævning af indfødingstariffer gøre brug af den geografiske differentiering ift. om anlægget er placeret i produktionsoverskudsområder eller forbrugsdominerede områder.

Energinet tager udgangspunkt i tre hovedtyper af omkostninger til at estimere netomkostningerne til at løse transportopgaven i det dybe net:

- Opretholdelse af det eksisterende net
- Drift af transmissionsnettet
- Øvrige omkostninger

I metoden er beskrevet, hvorledes de enkelte elementer er approksimeret. Der er et loft over de maksimale niveau for tarifiering af indføding. Energinet har fastsat loftet under henvisning transmissionsafgiftsforordningen. Metoden hæver indfødingstariffen i produktionsoverskudsområder til 0,9 øre/kWh og bibeholder indfødingstariffen på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder.

I metoden anfører Energinet, at ændringerne i indfødingstariffen vil give en mere omkostningsægte model for den løbende tarifiering, samtidig med at den giver et geografisk incitament. Energinet anfører videre, at Energinets kommende evaluering af metoden skal tjene til at vurdere behovet for justeringer i indfødingstariffer i produktions- eller forbrugsdominerede områder.

Forsyningstilsynet har den 20. oktober 2022 stillet Energinet en række opklarende spørgsmål til, hvorledes indfødingstariffen er fastsat, og til dens overensstemmelse med transmissionsafgiftsforordningen.

Energinet har besvaret disse spørgsmål den 3. november 2022. Det fremgår af svarene, at Energinet ikke har anvendt konkrete tal ved angivelsen i metoden af, hvad omkostningerne til at løse transportomkostningerne vil andrage, ligesom Energinet ikke er gået langt ned i detaljeringen af omkostningerne. Som en forklaring herpå har Energinet anført, at hvis omkostningerne blev fordelt på hele produktionsgrundlaget, ville loftet i transmissionsafgiftsforordningen blive overskredet med 200 pct. Videre har Energinet anført, at jævnstrømsforbindelser, og ilandføringsanlæg ikke er inddraget i beregningen. Energinet har peget på, at flaskehalsindtægterne ikke kun i dag, men også fremover i høj grad må forventes at dække Energinets omkostninger med at sikre handelskapacitet i udladet. Desuden har Energinet oplyst, at en særskilt tarifiering af nettab som en del af producentbetalingen ville forudsætte en selvstændig analyse, som Energinet ikke har foretaget. Endelig har Energinet oplyst, at en nyttilsluttet producent ikke kommer til at betale for drift og vedligehold af de eksisterende net to gange.

5) SUPPLERENDE TILSLUTNINGSBETALING

Energinet indfører i metoden en supplerende tilslutningsbetaling. Det drejer sig om opkrævning af et ekstra bidrag i tilfælde, hvor producenten fravælger den tilslutningsløsning, der har de laveste samlede omkostninger.

Dette bidrag vedrører tilslutning af VE-producenter efter nettilslutningsbekendtgørelsen.

Energinet peger på, at de i forbindelse med tilslutninger af nye produktionsanlæg er forpligtet til at angive det tilslutningspunkt og fastsætte det spændingsniveau, som har de lavest samlede omkostninger efter nettilslutningsbekendtgørelsens § 3. I de tilfælde, hvor tilslutningspunktet efter § 3 ligger længere væk fra anlægget end den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau, opstår efter § 4 i nettilslutningsbekendtgørelsen to muligheder for tilslutning:

1. Dispensationsløsning
2. Energinet fremfører nyt net.

Ad 1) Dispensationsløsning

I de tilfælde, hvor et produktionsanlæg opnår dispensation fra afstandskravet i § 4, afholdes omkostningerne ved nettilslutning af anlægget og frem til tilslutningspunktet af producenten selv.

Såfremt en producent opnår dispensation af Energistyrelsen efter reglerne i nettilslutningsbekendtgørelsen, skal producenten betale:

1. Stationsbidrag
2. Reduceret standardtilslutningsbidrag
3. En længere privatejet nettilslutningsforbindelse end til nærmeste station på relevant spændingsniveau
4. Løbende indfødningsstarif

Producenten opnår dog en besparelse i standardtilslutningsbidrag. Enhedsprisen for standardbetalingen pr. MW som beskrevet i pkt. 2 ovenfor bliver derfor reduceret, såfremt producenten er omfattet af den supplerende tilslutningsbetaling.

Ad 2) Energinet fremfører nyt net.

Såfremt producenten vælger at lade Energinet fremføre nyt net, vil betalingen blive overvæltet til producenten. Producenten skal i et sådant tilfælde betale:

1. Stationsbidrag
2. Reduceret standardtilslutningsbidrag
3. Supplerende tilslutningsbetaling
4. Løbende indfødningsstarif

Producenten opnår dog en besparelse i standardtilslutningsbidrag. Enhedsprisen for standardbetalingen pr. MW som beskrevet i pkt. 2 ovenfor bliver derfor reduceret, såfremt producenten er omfattet af den supplerende tilslutningsbetaling.

UNDTAGELSE FRA OPKRÆVNING AF TILSLUTNINGSBIDRAG

Green Power Denmark fastsætter i deres branchevejledning for producentbetaling af 25. april 2022 en undtagelse for opkrævning af tilslutningsbidrag for små lavspændingstilsluttede anlæg, hvis kunden er egenproducent⁷.

Energinet vil anvende samme metode som netselskaberne og vil ikke opkræve tilslutningsbidrag af små lavspændingstilsluttede anlæg, hvor netselskaberne heller ikke gør det.

SÆRLIGT VEDRØRENDE VE-ANLÆG ETABLERET I FORBINDELSE MED STATSLIGE UDBUD

Energinet redegør i deres metode for, at VE-anlæg etableret i forbindelse med statslige udbud skal være omfattet af de almindelige vilkår i den anmeldte metode. Dog er tidligere afholdte udbud, hvori der er taget stilling til koncessionsvindere betaling for Energinets transmissionsnetomkostninger, ikke omfattet af tilslutningsbetalingen i denne metode.

VE-anlæg etableret i forbindelse med statslige udbud er fortsat forpligtet til at betale de løbende tariffer, medmindre de er omfattet af en lovfastsat undtagelse. Det ændrer ikke derpå, at der sker ændringer i den løbende tarifiering, f.eks. ved at indfødningsstariffen hæves eller geografisk differentieres eller evt. på sigt ændres til hel eller delvis kapacitetsbetaling.

EVALUERING AF DEN ANMELDTE METODE

Energinet anfører i metoden, at de planlægger at evaluere senest tre år efter, at den finder anvendelse fra, dvs. senest den 1. januar 2026. Evalueringen skal tjene til at, Energinet kan vurdere, om der er behov for justeringer i metoden.

Forsyningstilsynet spurgte på et møde med Energinet den 16. november 2022 om, hvordan Energinet nærmere forestiller sig en sådan evaluering, herunder i sammenhæng med en eventuel justering af metoden affødt af de indhøstede erfaringer. Energinet pegede på, at indføringen af producentbetaling er en væsentlig ændring på tarifområdet, og at et hensyn til stabilitet i producenternes rammevilkår tilsiger, at metoden har en varighed på mindst fem år.

⁷ Anlæg på 50 kW eller mindre.

AFGRÆNSNING I FORHOLD TIL ANDRE TARIFMETODER

Den anmeldte metode har berøringsflader til andre metoder på tarifområder. Der redegøres herom i det følgende.

METODE FOR SYSTEMTARIFFEN

Det fremgår af den anmeldte metode, at metoden alene vedrører ændringer i forhold til de omkostninger, der indgår i Energinets pulje af netomkostninger og ikke vedrører puljen af systemomkostninger. Energinet har anmeldt en metode for systemomkostninger til Forsyningstilsynets godkendelse den 23. juni 2022. Sagen er under behandling hos tilsynet⁸. Nærværende afgørelse vedrører således ikke metoden anmeldt den 23. juni 2022

VE-ANLÆG ETABLERET I FORBINDELSE MED ENERGI-ØER

Energinet redegør i deres metode for, at VE-anlæg etableret i forbindelse med energioer skal være undtaget fra den anmeldte metode om producentbetaling, idet det forventes, at der vil blive udarbejdet særlige regler, herunder for tariferingen omkring energioer. Forsyningstilsynet forventer, at Energinet i 1. kvartal 2023 anmelder en metode om tariferingen i forbindelse med energioer til tilsynets godkendelse. Nærværende afgørelse omhandler ikke tariferingen i forbindelse med nettilslutning af på eller i tilknytning til energioer.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet anser Energinet Systemansvar A/S (CVR nr. 39314959) som part i sagen i forvaltningsretlig forstand, idet Energinet Systemansvar A/S som sit forretningsområde bl.a. har fastsættelse og opkrævning af tariffer efter metoder godkendt af Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet lægger dertil vægt på, at en afgørelse om metoden giver Energinet Systemansvar A/S ret til at anvende metoden i forhold til de producenter, som er omfattet af metoden, ligesom tilsynet lægger til grund, at Energinet Systemansvar A/S vil oppebære de tarifindtægter, som opkræves på baggrund af den anmeldte metode til afholdelse af udgifter, der tilsvarende afholdes af Energinet Systemansvar A/S.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som er en del af Energinets koncernmoderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Systemansvar A/S.

⁸ Forsyningstilsynets sagsnummer 22/01446

HØRING OVER DEN ANMELDTE METODE

I perioden fra den 13. juni 2022 til den 25. juli 2022 har Forsyningstilsynet haft den metode, som Energinet den 10. juni 2022 anmeldte til tilsynets godkendelse, i offentlig høring på tilsynets hjemmeside. Det har givet alle interessenter mulighed for at komme med bemærkninger til den anmeldte metode.

Green Power Denmark, Dansk Industri, Cerius, Radius, Dansk Erhverv, Eurowind Energy, Dansk Fjernvarme, Ørsted, Landbrug & Fødevarer F.m.b.A, European Energy, Dansk Vindenergi, Better Energy, Nordic Solar, GreenGo Energy og Dansk Solcelleforening har afgivet høringssvar.

Forsyningstilsynet har den 28. juli 2022 hørt Energi over de modtagne høringssvar og har modtaget Energinets bemærkninger dertil den 5. september 2022.

Høringssvarene og Energinets bemærkninger dertil kan opdeles i de emner, der er omtalt nedenfor.

I afsnittet "Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen" har tilsynet forholdt sig til de modtagne høringssvar og til Energinets bemærkninger dertil, for så vidt som tilsynet anser dem for relevante for, om tilsynet kan godkende den anmeldte metode.

PRÆMISSEN OM PRODUCENTBETALING

En stor del af høringssvarerne er kritiske over for selve præmissen om at indføre producentbetaling. Det anføres bl.a., at en producentbetaling kraftigt vil reducere udbygningen af VE i Danmark, og at den dermed er i modstrid med det samfundsmæssige mål om en grøn omstilling og elektrificering af det danske samfund. Endvidere påpeges det, at processen har været unødvendigt forhastet.

MANGELFULD METODE OG ANMODNING OM AFVISNING

Flere høringssvar finder ikke, at metoden er fyldestgørende og uden noget analytisk grundlag for Energinets omkostningsstruktur og de juridiske rammer i EU-lovgivningen på området. Det anføres tillige, at ikrafttrædelsestidspunktet for metoden ikke bør være 1. januar 2023, da Energinet aldrig har gjort brug af udligningsordningen, som udløber pr. 31. december 2022. Flere høringssvar anmoder i den forbindelse, at Forsyningstilsynet afviser Energinets anmeldte metode. Hertil har Energinet svaret, at Energinet ikke har brugt udligningsordningen, og at det er fjernelsen af PSO-systemet, der er udslagsgivende for behovet for indførelse af ny producentbetaling.

OMKOSTNINGSÆGTHEDEN I BETALINGSDESIGNET

Flere høringssvar finder ikke, at metoden er omkostningsægte. Dette på flere forskellige punkter som gennemgået nedenfor.

Transformerbidrag

Flere hørings svar påpeger, at størrelsen på transformerbidrag er ualmindeligt højt, og at Energinet ikke har redegjort fyldestgørende for transformerbidragets sammensætning. Hertil har Energinet svaret, at transformerbidraget udgør en forholdsmæssig andel af prisen pr. MW for en transformer i de stationer, hvor behovet for transformer kapacitet defineres af mængden af elproducerende anlæg i det underliggende distributionsnet. Energinet peger på, at den konkrete størrelse på det beregnede eksempel i metoden er en funktion af metoden for fastlæggelsen. Energinet tilføjer, at de er af den opfattelse, at den angivne metode er beskrevet klart, og at den er retvisende for de gennemsnitlige omkostninger til transformer kapacitet i snitfladen mellem distributions- og transmissionsnet.

Indfødningsstariffer

Et hørings svar er kritisk over for den forhøjede indfødningsstarif på 0,9 øre/kWh i produktionsbelastede områder. Interessenten henviser til, at det er uklart, hvilken omkostningsfordeling i det dybe net der reelt lægges til grund for vurderingen, om de 0,9 øre/kWh er inden for lovgivningens kriterier. Tillige er interessenten skeptisk overfor, hvordan en stigning i indfødningsstariffen vil få indflydelse på den geografiske placering af nye anlæg, da placeringen efter deres vurdering bliver bestemt af muligheden for at opnå en lokalplan og jordpriser.

Der peges også på, at dansk elproduktion er i konkurrence med andre landes elproduktion, og at disse landes elproducenter ikke betaler indfødningsstariffer i Danmark. Hertil har Energinet henvist til den anmeldte metode og tilføjet:

"Ift. om den geografisk differentierede indfødningsstarif får indflydelse på den geografiske placering af nye anlæg, så finder Energinet, ligesom for tilslutningsbetalingen, ikke, at det er Energinets opgave at påvise, at nye anlæg placeres anderledes end de ellers ville have været. Placeringsbeslutninger bygger på en lang række faktorer, som anlægsejer må træffe en beslutning ud fra. Det, som har været Energinets opgave, har været at sikre, at anlægsejere fremover må tage omkostningerne i transmissionsnettet i betragtning ved placeringsbeslutningen. Hvis anlæg fortsat placeres i produktionsoverskudsområder, vil disse fremadrettet således dække en større del af de omkostninger, som de giver anledning til".

Reduktionsfaktor i tilslutningsbidraget til det nære net

En aktør undrer sig over, hvorfor tilslutningsbidraget kun reduceres med 50 pct. i forbrugsdominerede områder, da nettet i disse områder må antages at være tilstrækkeligt udbygget, da det i de pågældende områder forventes at være forbruget, der er drivende for netudbygningen. Hertil har Energinet svaret:

"Der vil også i forbrugsområderne være behov for at udbygge på baggrund af tilslutning af produktionsanlæg, da der kan være stor forskel på det maksimale forbrug i de enkelte stationer. Omfanget kan afhænge af den konkrete placering, men tilsvarende i produktionsoverskudsområderne, så har Energinet ønsket at anvende en standardiseret tilgang, hvor bidraget er stabilt i stedet for at variere fra projekt til projekt på stationsniveau".

Afstandssatser i standardtilslutningsbidraget

En række interessenter anfører, at Energinet har fremhævet, at det i høj grad er VE-projekternes afstand til transmissionsnettet, der er omkostningsdrivende.

I et høringssvar anføres, at det ikke fremgår, hvordan Energinet har taget højde for havvindprojekter og projekter, hvor dispensationsmuligheden i nettilslutningsbekendtgørelsens § 4 anvendes. Hertil har Energinet svaret:

"Energinet har i den endelige beregning af standard-afstand medregnet konkrete kystnære parker samt de havvindmølleanlæg der er besluttet eller forventes sendt i udbud frem mod 2030, med de umiddelbart forventede tilslutningspunkter. I forhold til VE-anlæg, hvor dispensationsmuligheden i nettilslutningsbekendtgørelsen er benyttet, og alle potentielle VE-anlæg generelt, så opdateres pipeline-listen løbende med nyeste viden, herunder også tilslutningspunkt.

For så vidt angår havvindprojekter, så skal det bemærkes, at Energinet ikke forholder sig til afstanden fra produktionsanlægget til tilslutningspunktet, men kun til en gennemsnitlig afstand fra nettilslutningspunktet til den nærmeste centrale transmissionsstation. På den baggrund er der ikke grund til at tage særligt højde for havvindmølleparker, da det under alle omstændigheder kun er havvindprojekters nettilslutningspunkt, der skal tages hensyn til, og det sker derfor efter præcis samme metode som for alle andre VE-anlæg".

TARIFMODEL IKKE I OVERENSTEMMELSE MED TRANSMISSIONSAFGIFTSFORORDNINGEN

I et høringssvar anføres, at Energinet i metoden ikke har redegjort for transmissionsafgiftsforordningens kategorisering af omkostninger, og hvilke dele af Energinets omkostninger, der er omfattet af loftet. I høringssvaret hedder det, at Energinets anvendelse af tilslutningsbidraget til at finansiere kollektiv infrastruktur i transmissionsnettet i det "nære net" kan være i strid med forordningen, da finansiering af kollektiv infrastruktur i transmissionsnettet, som ikke er fysiske aktiver tilknyttet tilslutningen, er indeholdt i den generelle indfødningsstarif, som er underlagt loftet på 0,9 øre/kWh.

Tillige mener andre interessenter i et andet høringssvar, at tilslutningsbidraget til det nære net strider imod transmissionsforordningens bestemmelser, idet finansiering af kollektiv infrastruktur i transmissionsnettet, som ikke er fysiske aktiver tilknyttet tilslutningen, allerede er indeholdt i den generelle indfødningsstarif, som er underlagt det loft på 0,9 øre/kWh, som er fastsat i forordningen. Hertil har Energinet svaret:

"Energinet [har] stået med valget mellem enten at opkræve de faktiske omkostninger, som ville udløses ved den enkelte tilslutning, eller som alternativ at vælge et standardiseret tilslutningsbidrag. Da transmissionsnettet ofte udbygges i større trin, er en standardiseret betaling også den metode, som Energinet vurderer bedst sikrer den langsigtede omkostningsægthed og ikke introducerer et element af diskrimination, der vedrører et anlægs tidsmæssige placering i en kontinuerlig udbygning. I nogle tilfælde ville dækning af de faktiske omkostninger være så store, at de formentligt vil være prohibitivt dyre ift. at gennemføre investeringen i det produktionsanlæg, der udløser investeringerne, samtidig med at investeringen vil gavne efterfølgende produktionsanlæg. Green Power Danmarks metode vedrørende tilslutningsbidrag er også bygget på en standardiseret betaling af hensyn til dette forhold.

[...]

Undtaget fra loftet i transmissionsafgiftsforordningen er [...]bl.a.: "fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til systemet eller opgradering af forbindelsen". [Det] fremgår [...] af lovbemærk-

ningerne til ændringerne i elforsyningsloven, at denne undtagelse fra loftet: "inkluderer omkostninger forbundet med forstærkning af det bagvedliggende net, som er nødvendig i forbindelse med tilslutning." Energinets tilslutningsbidrag er netop fastlagt således at det er disse nødvendige omkostninger i forbindelse med tilslutningen, der dækkes via stationsbidraget (eller transformerbidraget, hvis anlægget er distributionstilsluttet) og tilslutningsbidraget til det nære transmissionsnet. Omkostninger til det bagvedliggende nære transmissionsnet er nødvendige for at sikre netkapacitet til altid at kunne bringe energien fra anlægget fra den tilsluttede station og videre ind i det kollektive net. Energinet finder derfor at den fremlagte tarifmetode både er i overensstemmelse med ordlyden af transmissionsafgiftsforordningens regler, samt den forståelse heraf, som også er beskrevet i lovbemærkningerne. [...]

Energinet vil desuden henlede opmærksomheden på, at en del af de høringssvar, som sætter spørgsmålstegn ved overensstemmelsen med transmissionsafgiftsforordningen, i deres argumentation kun citerer den del af undtagelsen om fysiske aktiver, der hedder "fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til systemet", mens de undlader at medtage den sidste del af citatet "eller opgradering af forbindelsen".

TILSLUTNINGSBIDRAG FOR ANLÆG TILSLUTTET DIREKTE I 400KV STATIONER

I et høringssvar anføres, at det ikke er omkostningsægte, at producenter, som tilslutter sig direkte i 400 kV-stationer, skal betale fuldt standardtilslutningsbidrag, da produktionen af dette anlæg ikke giver anledning til yderligere behov for net for at føre strømmen frem til det dybe net.

Hertil oplyser Energinet, at de har valgt en standardiseret tilgang til tilslutningsbetalingen, hvilket skal sikre, at der i gennemsnit dækkes de omkostninger, et anlæg giver anledning til i det umiddelbare nære net. Selvom et anlæg tilsluttes i en central transmissionsstation, kan det ifølge Energinet medføre et udbygningsbehov ift. at bringe energien videre i nettet. Energinet peger videre på, at der ikke er skarp skillelinje mellem dybt og nært net, men derimod en nuancering af nettet efter lokale forhold.

METODENS BETYDNING FOR PROJEKTANLÆG

I flere høringssvar udtrykkes bekymring for, at der i fremtiden vil komme færre projekt- og testmøller, da den høje producentbetaling medfører en uforholdsmæssig stor meromkostning for hvert enkelt projekt. Hertil oplyser Energinet:

"Som for ordinære VE-anlæg er producentbetalingen betaling for en konkret indfødningskapacitet til elnettet. Projekt-anlæg, f.eks. de nationale testcentre, får dermed en indfødningskapacitet, som de frit kan disponere over. Udskiftning af møller på de enkelte teststande udløser altså ikke en særskilt producentbetaling.

Energinet kan konstatere, at de eksisterende nationale vindmølle-testcentre i praksis driftes på en måde, som tilsvarende en ordinær vindmøllepark. Projekt- og testmøller medfører altså omkostninger på samme måde som andre nettilslutninger.

Disse omkostninger skal dækkes ved elnettets brugere, og Energinet kan ikke se grundlag for at disse omkostninger ikke skulle dækkes af det pågældende projekt".

ENERGINETS GEOGRAFISKE DIFFERIERING

I flere høringssvar fremføres kritik over for Energinets inddeling i geografiske zoner under henvisning til, at inddelingen ikke er gennemsigtig. Ydermere anføres, at energiudveksling ikke nødvendigvis er retvisende for udbygningsbehovet, og at inddelingen i de

geografiske zoner ikke kan anvendes som grund for investeringer i VE, som har en planlægningshorisont på mere en fem-syv år. Hertil oplyser Energinet:

"Eltransmissionsnettet udbygges som udgangspunkt ift. de maksimale kapaciteter, der i de enkelte driftstimer skal transporteres mellem forbrug, produktion og handelsforbindelser, og ikke de årsenergier, der observeres i en given station. Årsagen til at kapaciteten dog ikke direkte kan benyttes som indikator for udbygningsbehovet er, at der er vidt forskellige krav og forventninger til leveringsikkerhed afhængig af kundetyper. Dog er der en fornuftig sammenhæng mellem årsenergiproduktionen fra produktionsanlæg med lav leveringsikkerhed, og forbrugs-anlæg med høj forsyningsikkerhed. VE-produktionsanlæg kan f.eks. til enhver tid nedreguleres for at afhjælpe overbelastninger i elnettet, hvilket typisk sker i forbindelse med første udkobling (n-1). (En sådan nedregulering er ikke nødvendigvis gratis; afhængig af vilkårene for nettilslutningen kan nedreguleringen ske med eller uden kompensation, og i nogle tilfælde kan en kompenserende markedsbaseret i et lokalt marked for fleksibilitet.) Til sammenligning skal et forbrugsanlæg med fuld netadgang fortsat kunne forsynes efter udkobling af to vilkårlige netkomponenter (n-2). Tre kabler med en kapacitet på hver 100 MW kan altså enten forsyne 100 MW forbrug eller 300 MW VE-anlæg. Et solcelleanlæg har i den sammenhæng 1.300-1.400 fuldlasttimer om året, men det klassiske forbrugs fuldlasttimer (aggregeret på systemniveau) er ca. 3 gange højere.

Energinet mener derfor, at den årlige energiudveksling inden for områderne er den mest retvisende indikator for udbygningsbehovet. Det er klart at der kan ske justeringer i områderne efterhånden som nye projekter tilsluttes. Men ift. robusthed for de geografiske inddelinger, så er det Energinets vurdering at dette opnås med den anmeldte metode med store sammenhængende geografiske områder".

I et andet høringssvar opfordres Energinet til at genoverveje det standardiserede tilslutningsbidrag. Det foreslås således, at lade tilslutningsbidraget afhænge af den faktiske afstand til elnettet. Dette vil ifølge interessenten give anlægsejer incitament til at placere sig tæt på det eksisterende net, og i højere grad afspejle Energinets faktiske omkostninger. I et høringssvar ønskes yderligere dokumentation for de angivne afstandssatser i standardtilslutningsbidraget. Hertil oplyser Energinet:

"Energinet har i metoden valgt at opdele eltransmissionsnettet i "nært net", som har karakter af lokalt opsamlingsnet, og "dybt net", som er elnet der hovedsageligt benyttes til transport af energi over længere afstande. Der er defineret en metode for hvor denne skilleflade metodemæssigt kan identificeres nemlig ved de centrale transmissionsstationer. Standardafstanden er den gennemsnitlige afstand mellem et givent anlægs tilslutningspunkt i eltransmissionsnettet og nærmeste centrale transmissionsstation. Energinet forholder sig derimod ikke til afstanden mellem det givne anlæg og tilslutningspunktet i eltransmissionsnettet, da anlægsejer allerede afholder disse omkostninger.

Energinet har, i dialog med markedsaktørerne, valgt at benytte en standardiseret tilgang til producentbetalingen, herunder også ift. nettilslutningsbidraget".

SÆRTILFÆLDE I FORBINDELSE MED NETTILSLUTNING

Flere høringssvar er kritiske over for Energinets opkrævning af supplerende tilslutningsbetaling under henvisning til, at Energinets metode ikke er i overensstemmelse med nettilslutningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

I et høringssvar anføres, at håndteringen af den supplerende tilslutningsbetaling falder uden for ACER's rapport om bedste praksis for metoderne for transmissionstariffer med henvisning til artikel 18, stk. 10 i elmarkedsforordningen, hvorefter de nationale myndigheder skal tage behørigt hensyn til ACER's rapport, når de fastsætter tarifmodeller. Hertil oplyser Energinet:

"Energinet mener, at bevæggrunden for særtillfældene er uddybende beskrevet i metodebeskrivelsens kapitel 8, herunder om sammenhængen til nettilslutningsbekendtgørelsen. Energinet har ved udviklingen også været opmærksom på ACERs rapport".

DISKRIMINATION MELLEML DSO- OG TSO-TILKNYTTETE ELPRODUCENTER

Et høringssvar er kritisk over for, at Energinet i metoden ikke forholder sig tilstrækkeligt til ikkediskrimination for, hvad vedrører DSO- og TSO-tilknyttede elproducenter. Herunder mener en interessant, at Energinet ikke har taget klar stilling til, om et distributions-tilsluttet anlæg på samme måde som et transmissionstilsluttet anlæg giver anledning til forstrækning og udbygning i "det nære net". Hertil oplyser Energinet:

"If. tilslutningsbidraget til det nære net har placeringen af udlandsforbindelserne ikke den store betydning, da de alle er tilsluttet i centrale transmissionsstationer og de påvirker således ikke behovet for netforstærkninger frem til disse – dvs. i det nære net".

ENERGINETS UDLANDSFORBINDELSER

Flere høringssvar indeholder kritik over for Energinets manglende håndtering af udlandsforbindelser i den anmeldte under henvisning til, at der er tale om diskrimination. Kritikken uddybes med anførsel af, at mange af udlandsforbindelserne er placeret i de produktionsdominerede områder, og at indfødsning fra disse forbindelser på samme måde som ny produktionskapacitet udgør en transportopgave for Energinet i forhold til at forsyne forbrugerne i de forbrugsdominerede områder. Hertil oplyser Energinet:

"Det er ikke korrekt at samtlige udlandsforbindelser/samarbejdsforbindelser er placeret i produktions-overskuds-områder.

- Sverigesforbindelsen fra Sjælland til Skåne udgår fra Nordsjælland, som er et forbrugs-domineret område.
- Storebæltsforbindelsen – som er en samarbejdsforbindelse imellem budzonerne DK1 og DK2, men ikke en udlandsforbindelse – udgår i den ene ende fra Fyn, som også er et forbrugsdomineret område.

For så vidt angår synspunktet om, at udlandsforbindelserne medfører en transportopgave for Energinet i forhold til at forsyne forbrugerne i de forbrugsdominerede områder, så er det – set isoleret – korrekt. Men det er kun en del af helhedsbilledet. I de situationer, hvor der er overskud af VE-produktion, består transportopgaven – ift. udlandsforbindelser/samarbejdsforbindelser – derimod for en stor del i at transportere energi fra VE-anlæggene – og primært VE-anlæggene i produktionsoverskudsområderne – frem til udlandsforbindelserne/samarbejdsforbindelserne. Herved får VE-anlæggene adgang til elmarkedet i andre lande/budzoner og til en højere pris end der ville være i Danmark, hvis der ikke havde været mulighed for at eksportere et overskud af energi. Der er altså tale om en synergigevinst, hvor det bagvedliggende dybe net tjener flere formål – hvilket er en central del af i det hele taget at have et kollektivt elforsyningsnet – og hvor både producenter og forbrugere har gavn af det. Energinet betragter det derfor som rimeligt, at producenter i produktionsoverskudsområder også betaler en højere tarif for brug af det bagvedliggende net".

FLEKSIBEL TILSLUTNINGSLØSNING

Nogle aktører peger på at, det var ønskeligt, om Energinet tilbød en fleksibel tilslutningsløsning, hvorefter producenter kunne tilsluttes hurtigere og billigere. I et høringssvar opfordres f.eks. til, at der arbejdes for at tilvejebringe det tekniske grundlag for et afbrydelighedsprodukt for derved at understøtte en optimal balancering i elnettet. Energinet oplyser hertil:

"Energinet har igangsat et internt analysearbejde ift. at undersøge om det vil være muligt at tilbyde en sådan løsning. Energinet forventer at afholde et aktørmøde i september/oktober måned med henblik på at kunne gå i dialog med branchen om fordele og ulemper mv. ved dette. Såfremt det vurderes at være muligt at tilbyde en fleksibel tilslutningsløsning, vil Energinet foretage en separat anmeldelse heraf.

Særligt ift. DI's kommentar om, at det vil understøtte en optimal balancering af elnettet, er det et af de temaer, som Energinet ser som potentielt meget problematisk. Energinet har i forbindelse med Forsyningstilsynets høring vedrørende Green Power Denmark's metode for begrænset netadgang for elproduktionsanlæg afgivet høringssvar om netop denne problemstilling. Der henvises til den nærmere beskrivelse i Energinets høringssvar til Forsyningstilsynet fra 8. august 2022 (dok.nr. 21/03559-121), men her kan det blot nævnes, at nedregulering af produktion medfører ubalancer, som skal håndteres, og det kan blive en udfordring at finde tilstrækkeligt med forbrug til reduktion og/eller produktion til opregulering på den anden side af flaskehalse i nettet og særligt, hvis der bliver tale om store mængder, der ikke er udbygget net til".

HØRING OVER FORSYNINGSTILSYNETS UDKAST TIL AFGØRELSE

I perioden fra den 23. november 2022 til den 8. december 2022 har Forsyningstilsynet haft et udkast til denne afgørelse i partshøring hos Energinet.

I perioden fra den 24. november 2022 til den 8. december 2022 har Forsyningstilsynet haft det omtalte afgørelsesudkast ledsaget af den metode, som Energinet har anmeldt til tilsynets godkendelse den 5. september 2022, i offentlig høring på tilsynets hjemmeside. Det har givet alle interessenter mulighed for at komme med bemærkninger til den anmeldte metode.

ENERGINETS KOMMENTARER TIL UDKASTET TIL AFGØRELSE

Energinet har svaret på partshøringen den 8. december 2022.

Energinet har for det første fremført nogle bemærkninger til det vilkår, der var knyttet til den metodegodkendelse, som der var lagt op til i afgørelsesudkastet, og hvorefter Energinet skulle postere sine udgifter til netudbygning, som afholdes over nettarriffen efter kundekategorier. Spørgsmålet blev berørt på et møde mellem Energinet og Forsyningstilsynet den 30. november 2022. Energinet har påpeget, at det for Energinet er uklart, hvilke dele af Energinets anlægsmasse der er omfattet af et sådant vilkår, hvorfor Energinet har argumenteret for en præcisering af et sådant vilkår. Energinet har peget på, at en opgørelse efter kundekategorier ikke meningsfuldt kan ske for alle de omkostninger, som Energinet afholder og har anbefalet, at et vilkår som beskrevet i første omgang alene gælder omkostninger til stationsbidraget, og at det derudover i en dialog mellem Energinet og tilsynet i 2023 om en kommende evaluering af metoden afklares, hvilket datagrundlag der skal være på plads for at kunne foretage en opgørelse på kundekategorier for den resterende del af omkostningerne, som Energinet oppebærer gennem producentbetalingen.

Energinet har i sit partshøringssvar endvidere anført, at gengivelsen af metoden i afgørelsesudkastet på visse punkter ikke er korrekt, hvorfor Energinet har sendt justeringsforslag om hyppigheden for opdateringen af kort med områdeinddelin-

ger, beskrivelsen af det supplerende tilslutningsbidrag, perioden for hvilken metoden skal finde anvendelse i, terminologi mht. områdekort eller kapacitetskort, og hvad transformerbidraget dækker. I nærværende afgørelse er beskrivelsen af Energinets metode justeret på baggrund af de justeringsforslag, som Energinet fremførte ved partshøringen.

KOMMENTARER TIL AFGØRELSESUDKASTET MODTAGET VED DEN OFFENTLIGE HØRING

Den offentlige høring resulterede i høringssvar fra Better Energy, Dansk Gartneri, DI, Landbrug og Fødevarer, Green Power Denmark, RWE Renewables, Vedvarende Energi, UJ Consult, Ørsted og et fælles høringssvar fra Eurowind Energy, European Energy, Windestate og Dansk Vindenergi. Eurowind Energy og European Energy redegjorde for deres høringssvar på et møde med Forsyningstilsynet den 15. december 2022.

Forsyningstilsynet har partshørt Energinet over de høringssvar, som tilsynet modtog ved den offentlige høring. Tilsynet modtog Energinets partshøringssvar den 13. december 2022. Energinet har i sit partshøringssvar alene kommenteret de beskrivelser af metoden, der er indeholdt i svarene fra den offentlige høring. Energinet har ikke forholdt sig til de vurderinger af metoden, der var indeholdt i tilsynets afgørelsesudkast, og som høringssvarene også omhandler

Nedenfor gengives svarene fra den offentlige høring og Energinets bemærkninger dertil opdelt efter emner.

Præmissen og producentbetaling og tidspunktet for dens indførelse

Flere af høringssvarerne forholder sig kritisk til indførelsen af producentbetaling og anbefaler, at indførelsen deraf udskydes eller sker trinvis. Dette under henvisning til bl.a., at metoden vil hæmme investeringer i vedvarende energi, eller at metoden vil favorisere meget store VE-projekter uforholdsvist meget. Omvendt peger andre høringssvar på, at metoden vil bidrage til en mere omkostningsægte brug af elnettet og dermed til at valg af placering af VE vil ske under hensyntagen til omkostningerne ved integration i nettet.

For så vidt angår de mere kritiske synspunkter gengivet umiddelbart ovenfor har Energinet i sit partshøringssvar af 13. december 2022 anført ikke at have kommentarer, idet synspunkterne efter Energinets opfattelse omhandler det materielle indhold af metoden. Omvendt har Energinet noteret sig de synspunkter, hvori der bakkedes op om metoden som et skrift i retning af en mere omkostningsægte tarifiering.

Manglende gennemsigtighed

Et af høringssvarene indeholder en kritik af, at Forsyningstilsynet i afgørelsesudkastet ikke i tilstrækkelig grad har afklaret, hvordan de forskellige priselementer

omfattet af geografisk differentiering hænger sammen, hvilket gør det vanskeligt at vurdere om metoden af rimelig og omkostningsægte.

Energinet har herom anført i sit partshøringsvar fra 13. december 2022

[...] at prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning generelt er tilladt over for el-producenter, mens det kun er tilladt i særlige tilfælde over for elkunder med den p.t. gældende lovgivning. Derfor er der i dag slet ikke nogen geografisk differentiering fsva. forbrugstarifferne. Af den årsag er der på nuværende tidspunkt ikke nogen sammenhæng imellem geografisk differentiering for hhv. forbrugs- og produktionstarifferne at redegøre for.

Det kan tilføjes, at det forventes, at der vil blive vedtaget en revision af elforsyningsloven, som vil åbne op for geografisk differentiering også for elkunder. Energinet forventer at ville udvikle en metode med geografisk differentiering af forbrugstariffen, når der bliver åbnet op for det. I den forbindelse vil Energinet selvfølgelig være opmærksom på sammenhængen imellem de geografiske differentieringer af hhv. forbrugs- og produktionstarifferne.

Størrelsen af tilslutningsbidraget

I et af høringssvarene påpeges, at størrelsen af tilslutningsbidraget er højere, end der er dækning for i den bagvedliggende politiske aftale. Det anføres, at fastlæggelsen af den geografiske komponent α på 50 pct. i formelen for tilslutningsbidraget ikke er velbegrunderet. Her tager Energinet ifølge høringssvaret ikke i tilstrækkelig grad hensyn til, hvor stor en udbygning af transmissionsnettet en tilslutning giver anledning til. Videre anføres, at Energinet bør sætte forskellige tilslutningstariffer for produktion tilsluttet forskellige spændingsniveauer.

Energinet har herom anført i partshøringsvaret af 13. december 2022:

Energinet vil på nuværende tidspunkt henholde sig til begrundelsen i metoden for den geografiske komponent for de forbrugsdominerede områder, og har derfor ikke yderligere at tilføje til dette på nuværende tidspunkt.

Energinet vil dog evaluere metoden senest 3 år efter at den er trådt i kraft. I den forbindelse kan den geografiske komponent også blive evalueret med henblik på at vurdere, om der er behov for at justere den for de forbrugsdominerede områder.

Desuden har Energinet anført:

Energinet har i afsnit 7.1 i metoden allerede redegjort for, hvorfor produktionsanlæg i distributionsnettet også påvirker transmissionsnettet, så der skal opkræves samme tilslutningsbidrag pr. MW fra dem.

- Det kollektive elnet består af "forbundne kar", hvor produktion på ét spændingsniveau fortrænger en tilsvarende produktion højere oppe i elnettet. (Det svarer på sin vis til Archimedes' lov, idet alle variationer i øjeblikseffekt i et distributionsnet udbalanceres med det overliggende spændingsniveau.) For transmissionsnettet har ét anlæg på 200 MW dermed samme virkning på transmissionsnettet som fire 50 MW-anlæg tilsluttet på DSO-niveau – eller for den sags skyld 2.000 stk. 10 kW-anlæg.

- Med VE-anlæg vil produktionsanlæg desuden være baseret på samme energikilde (enten sol eller vind). Anlæg med samme energikilde og i samme område vil derved være i takt med hinanden. Der er altså ikke nogen lav samtidighed imellem anlæggene til at give en lavere samlet netbelastning end summen af de individuelle produktioner fra de enkelte anlæg.

Så selvom selve energien fra mindre anlæg tilsluttet på lavere spændingsniveauer ikke i sig selv kommer op i transmissionsnettet, fortrænger de alligevel en tilsvarende produktionsmængde opad i elsystemet. Af den grund bør producenter som udgangspunkt betale samme tilslutningsbidrag pr. MW, uanset størrelsen af produktionsanlæggene og uanset hvilket spændingsniveau produktionsanlægget er nettilsluttet på. Energinet har ikke yderligere kommentarer til dette.

Omkostningsægtheden i tilslutningsbidraget, der skal dække forstærkning af det nære net for anlæg tilsluttet direkte i 400 kV-stationer

I to af høringssvarene anføres, at det ikke er omkostningsægte, at producenter, som tilslutter sig direkte i 400 kV-stationer, skal betale fuldt standardtilslutningsbidrag, da produktionen af sådanne anlæg ikke giver anledning til yderligere behov for net for at føre strømmen frem til det dybe net. Synspunktet blev også fremført ved Forsyningstilsynets høring over den metode, som Energinet anmeldte den 10. juni 2022. I et af disse høringssvar anføres, at problemstillingen er blevet yderligere aktualiseret af det forhold, at Energinet i metoden anmeldt den 5. september 2022 også inkluderer VE-anlæg etableret i forbindelse med statslige udbud, hvor der allerede er taget stilling til betalingsmæssige forhold nu også er omfattet af den anmeldte metode.

Energinet har hertil henvist til sine bemærkninger i forbindelse med Forsyningstilsynets høring over den anmeldte metode (afsnittet ovenfor) Energinet har tilføjet, at den beskrevne problemstilling omkring udbud må bero på en misforståelse. Energinet har nærmere herom anført,

at det er fastlagt i den metode, som denne afgørelse vedrører, at der i forbindelse med statslige udbud, der afholdes efter metodens godkendelse, uden undtagelse skal betales tilslutningsbidrag efter de almindelige vilkår i metoden. Det er kun tidligere afholdte udbud, hvori der allerede er taget stilling til koncessionsvinders betaling for Energinets transmissionsnetomkostninger, som ikke er omfattet af tilslutningsbetalingen i metoden. [...] [D]er fremadrettet [vil] ikke blive taget stilling til betalingen for nettilslutningen ifm. statslige udbud, bl.a. fordi det netop fremgår af metoden, at der skal betales tilslutningsbidrag efter de almindelige vilkår i metoden. Der er således allerede blevet taget stilling til betalingen for nettilslutningen i selve metoden. [...] [H]vis der i et fremtidigt udbud alligevel bliver taget stilling til betalingen for nettilslutningen, vil dette skulle være lovgivningsmæssigt forankret. I så fald vil der formentlig blive behov for at revidere metoden i overensstemmelse med den lovgivning.

Egenproducenter der leverer strøm bag egen måler

I flere af høringssvarene fremføres kritik af, at metoden ikke forholder sig klart til egenproducenter, som f.eks. kun leverer strøm bag egen måler. I et af disse høringssvar henvises herved til kommende lovgivning, der går det muligt at etablere direkte linjer. I et andet høringssvar påpeges, at argumenterne for, at der skal betales tilslutningsbidrag til det nære transmissionsnet på 0,4 og 10 kV-niveauet er mangelfuldt, da de i de fleste tilfælde ikke vil belaste transmissionsnettet i både de grønne og de gule geozoner. Videre peges på, at det forekommer uklart, hvorfor Energinet ikke tilbyder en ordning med begrænset netadgang for som tilbydes af på DSO-niveau.

I partshøringssvaret fra 13. december 2022 anfører Energinet herom:

at det fremgår af afsnit 8.3 i metoden, hvad der gør sig gældende i de tilfælde, hvor der er både forbrug og produktion bagved tilslutningspunktet. Dette omfatter både egenproducenter og også fremtidige kunder med direkte linier. Det fremgår endvidere af samme afsnit, at der er muligheder for at aftale et lavere indfødningsomfang end anlæggets fulde produktionseffekt, hvis producenten ønsker det, f.eks. hvis han kan udjævne sin produktion og forbrug inde i installationen. En egenproducent vil kunne benytte denne mulighed, hvis han kun leverer strøm til sig selv bag egen måler og ikke til transmissionsnettet. Energinet mener derfor, at der er den fornødne klarhed i metoden, om end vi må medgive, at ordet "egenproducent" ikke er eksplicit nævnt nogen steder.

Energinet er i øvrigt enig i, at det er vigtigt at sikre denne klarhed, både overfor egenproducenter og også af hensyn til den forestående indførsel af en mulighed for at etablere nettilslutninger, hvor der både er forbrug og produktion forbundet med direkte linier bagved tilslutningspunktet.

Endvidere har Energinet henvist til sine bemærkninger fra 29. august 2022 omtalt ovenfor og tilføjet, at

Energinet er i færd med at undersøge mulighederne for at indføre Midlertidigt begrænset netadgang for produktion. Forudsat at det er muligt at finde en brugbar løsning på de ekstra problemstillinger, som Energinet står overfor, og som netselskaberne ikke behøver at tage hensyn til, når de tilbyder afbrydelighed for produktionsanlæg, vil Energinet tidligst have mulighed for at tilbyde afbrydelighed for produktionsanlæg, når den nødvendige metodeudvikling er foretaget og når metoden er godkendt af Forsyningstilsynet.

Betydningen af udlandsforbindelser

I to af høringsvarene anføres, at udlandsforbindelser bør kategoriseres som en særlig kundekategori i metoden, i det metoden ellers ikke kan siges at være omkostningsægte. Dette for at sikre, at omkostningerne til udbygningen af elnettet for at muliggøre udbygningen af integration af udlandsforbindelserne kan indgå i energinets samlede regnskab sammen med det indtægtsgrundlag, som forbindelserne skaber, herunder flaskehalsindtægter.

Videre peges der på behovet for en fyldestgørende og forudgående analyse af omkostninger og konsekvenserne for netudbygningsbehovet fordelt på kundegrupper forud for en vurdering af, om metoden er i overensstemmelse med kravet om omkostningsægtighed indeholdt i elmarkedsforordningens artikel 18.

Desuden anmodes om en præcisering af, om producenter har ret til en tilbagebetaling af tariffer og bidrag, hvis en opgørelse skulle vise at producenter ikke foranlediger omkostninger til netudbygning i det niveau, som Energinets metode implicit lægger op til.

I et andet hørings svar anbefales det, at Forsyningstilsynet i sin afgørelse tydeliggør, at elproduktion fra de såkaldte produktionsoverskudsområder er afgørende for al eksport af energi, og at alle udlandsforbindelser anses som værende omfattet af det såkaldte dybe net, hvilket vurderes som afgørende for at sikre en ensartet og ikke-diskriminerende tarifiering.

Energinet har hertil i partshøringsvaret af 13. december 2022 henvist til sit hørings svar sendt til Forsyningstilsynet den 29. august 2022 i forbindelse med tilsynets høring over metoden. Energinet har tilføjet,

at udlandsforbindelserne i sig selv ikke er en del af det dybe net, men at det dybe net forbinder udlandsforbindelserne med resten af det kollektive elforsyningsnet, samt at både forbrugere og

producenter har gavn af udlandsforbindelser, alt afhængig af om der importeres eller eksporteres via udlandsforbindelserne

Videre har Energinet anført, at det anførte i høringssvarene i øvrigt om udlandsforbindelserne i øvrigt ikke omhandler det materielle indhold af den anmeldte metode, hvorfor Energinet ikke har bemærkninger dertil.

Særtilfælde i forbindelse med nettilslutning

I to af høringssvarene anføres, at såvel Energinets som Forsyningstilsynets vurdering af de kritikpunkter omkring det supplerende nettilslutningsbidrag, der blev fremført ved høringen over den anmeldte metode, ikke forekommer fyldestgørende.

Energinet anfører i partshøringssvaret fra den 13. december 2022, at de ikke har kommentarer til denne kritik, da den ikke omhandler det materielle indhold af metoden.

Tarifmodellen ikke i overensstemmelse med transmissionsafgiftsforordningen

I to af høringssvarene stilles der spørgsmålstegn ved, om den anmeldte metode er i overensstemmelse med transmissionsafgiftsforordningen. Det anføres, at Forsyningstilsynets vurdering af spørgsmålet ikke er fyldestgørende. Kritikken gælder navnlig det forhold, at Energinet inkluderer omkostninger til tilslutninger til det nære net i tilslutningsbidraget, idet dette ikke kan rummes inden for den undtagelse fra loftet i transmissionsafgiftsforordningen, der er fastlagt i forordningens Bilag B, punkt 2, nr. 1. I høringssvarene peges på, at en opdeling af det kollektive net i et nært net og et dybt net ikke er hjemlet EU-retligt og at Bilag B, punkt 2, nr. 1, i den danske sprogversion af forordningen er mindre præcis end de engelske, franske, svenske og tyske sprogversioner, hvorved undtagelsen tolkes mere udvidende, end der kan være dækning for EU-retligt. Dette indebærer ifølge høringssvarene, at kapacitetsopgraderinger i det overordnede transmissionsnet næppe kan undtages fra loftet i forordningen.

Eurowind Energy og European Energy opfordrede på mødet med Forsyningstilsynet den 15. december 2022 tilsynet til nærmere at redegøre for, hvad tilsynet havde anført i udkastet til afgørelse omkring betydningen af, at loftet i transmissionsafgiftsforordningen er et loft over tid.

I sit partshøringssvar fra 13. december 2022 anfører Energinet, at de omtalte vurderinger omkring transmissionsafgiftsforordningen ikke vedrører det materielle indhold af metoden, hvorfor Energinet ikke har bemærkninger dertil.

Diskrimination mellem DSO- og TSO-tilsluttede elproducenter

I flere af høringssvarene anføres, at metoden indebærer en diskrimination mellem DSO- og TSO-tilsluttede elproducenter, ligesom der peges på forskelle mellem

den anmeldte metode og Green Power Denmarks branchevejledning for producentbetaling, som Forsyningstilsynet tog til efterretning den 24. juni 2022⁹. I et hørings svar påpeges videre, at Green Power Denmark efterfølgende har anmeldt et supplerende vilkår til branchevejledningen¹⁰, hvilket tyder på, at Green Power Denmark har vurderet, at en tarifiering, der baserer sig på geozoner ikke altid afspejler en omkostningsægte tarifiering. Dette kunne tale for, at Energinet indfører et lavere transformerbidrag i alle zoner.

Energinet har herom anført i sit partshørings svar fra 13. december 2022, at Energinet foretog sine metodiske valg, inden Green Power Denmarks anmeldelse af det supplerende vilkår. Energinet har videre peget på, at anmeldelsen af det supplerende vilkår i sig selv viser, at Green Power Denmark ligesom Energinet ser et behov for at have særregler ift. reglerne i nettilslutningsbekendtgørelsens § 4. Videre peger Energinet på, at deres model for transformerbidrag er baseret på Green Power Denmarks geozoner, uafhængigt af om en konkret tilslutning, hvor nettilslutningsbekendtgørelsens § 4 er aktuel, skal afregnes overfor det lokale netselskab som om de var i en rød geozone pga. det supplerende vilkår, hvilket ikke ændrer ved, at selve geozonen stadig er enten grøn, gul eller rød, og at Energinets transformerbidrag kun skal betales for nettilslutning i røde geozoner. Energinet vurderer på den baggrund ikke at der er nogen grund til at ændre den anmeldte metode, som vil fungere som tilsigtet, fordi den tager udgangspunkt i typen af geozoner, og ikke i hvad der i særlige tilfælde skal betales for nettilslutning til det lokale netselskab.

OPSAMLING

I afsnittet "Forsyningstilsynets begrundelse for afgørelsen" har tilsynet forholdt sig til de modtagne hørings svar og til Energinets bemærkninger dertil, for så vidt som tilsynet anser dem for relevante for, om tilsynet kan godkende den anmeldte metode.

RETSGRUNDLAG

I det følgende gennemgås de bestemmelser i lovgivningen der er relevante for Forsyningstilsynets vurdering af den anmeldte metode om producentbetaling.

FORSYNINGSTILSYNETS OPGAVER

Lov om Forsyningstilsynet (lov nr. 690 af 8. juni 2018 med senere ændringer) indeholder i § 3 en opregning af tilsynets opgaver.

§ 3, stk. 1: Forsyningstilsynet varetager opgaver og beføjelser i medfør af denne lov og sektorlovgivningen, hvorved der menes kapitel 6 i lov om miljøbeskyttelse, lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme

⁹ Tilsynets sagsnummer 22/00445

¹⁰ Green Power Denmark anmeldte det supplerende vilkår til tilsynet den 10. oktober 2022. Tilsynet er ved at vurdere det supplerende vilkår

af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf. Forsyningstilsynet varetager endvidere opgaver og beføjelser i medfør af EU-regulering.

[...]

Elmarkedsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet) indeholder i artikel 59 en opregning over opgaverne for den regulerende myndighed – i Danmark Forsyningstilsynet.

Artikel 59

De regulerende myndigheders opgaver og beføjelser

1. Den regulerende myndighed har følgende opgaver:

[..]

- b) at sikre, at transmissions- og distributionssystemoperatører, og i givet fald systemejere, samt elektricitetsvirksomheder og andre markedsdeltagere, overholder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv, forordning (EU) 2019/943, de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 59, 60 og 61 i forordning (EU) 2019/943, og anden relevant EU-ret, herunder hvad angår grænseoverskridende forhold, samt ACER's afgørelser.

[..]

FORSYNINGSTILSYNETS GODKENDELSER AF METODER

Energinet skal udarbejde og offentliggøre metoder for prisfastsættelsen af deres ydelser. Metoderne skal anmeldes til og godkendes af Forsyningstilsynet, inden metoderne tages i brug af netvirksomhederne.

Af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, fremgår følgende:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

[...]

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer.

Forsyningstilsynet skal vurdere den anmeldte metode i forhold til såvel elforsyningslovens § 73 som elmarkedsforordningens artikel 18.

ELFORSYNINGSLOVEN¹¹

De kollektive elforsyningsvirksomhedernes, dvs. bl.a. Energinets, fastsættelse af priser er reguleret i § 73 i elforsyningsloven, hvoraf det bl.a. fremgår, at priserne skal være rimelige, objektive og ikkediskriminerende.

Elforsyningslovens § 73:

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 984 af 5. december 2021 med senere ændringer

§ 73. De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kategorier af netbrugere giver anledning til i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er tilladt over for elproducenter. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde over for elkunder.

Kriterierne i elforsyningslovens § 73 skal fortolkes i overensstemmelse med artikel 18 i elmarkedsforordningen, idet en EU-forordning er almenyldig, bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat, jf. artikel 288, 2. pkt., i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde. I tilfælde af modstrid mellem de to bestemmelser, er det ifølge fast og langvarig praksis fra EU-domstolen EU-bestemmelsen, her artikel 18, der har forrang. Se nærmere om artikel 18 nedenfor.

Henvisningen i elforsyningslovens § 73, stk. 1, til elmarkedsforordningen er indsat i elforsyningsloven ved lov nr. 2196 af 29. december 2020 om ændring af lov om elforsyning. Af lovbemærkningerne til ændringsloven fremgår, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Af de almindelige bemærkninger til ændringsloven fremgår blandt andet:

"Baggrunden for den foreslåede indsættelse af en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18 i § 73, stk. 1, 1. pkt., er, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Ved indsættelse af en henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen, gøres det således klart, at den nærmere regulering af prisfastsættelsen reguleres ved elmarkedsforordningen. [...]

Ved den foreslåede ændring forventes det, at de kollektive elforsyningsvirksomheders priser, herunder tariffer i høj grad vil bestå uændret. Ændringen vil betyde, at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18, vil skulle tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser. Dette kan betyde, at fordelingen af prisen, herunder tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag."

Producentbetalingen blev sat ind i lovgivningen med lov nr. 2605 af 28. december 2021. I lovbemærkningerne¹² (almindelige bemærkninger, afsnit 3.5 og 3.5.2) fremgår, at:

"Det forventes herefter [fra 2023], at de kollektive elforsyningsvirksomheder vil udvikle tarifmetoder mhp. tarifiering af elproducenter, som dækker omkostningerne, der hidtil blev dækket af udligningsordningen."

Omkring udarbejdelse af disse tarifmetoder står der følgende:

"Det [udligningsordningen og kompensationsordningen] betyder, at der under de nugældende rammer ikke er nogen sammenhæng mellem omkostningerne for netvirksomheden ved tilslutning af elproducenten og betalingen fra producenten. Dette er ikke i tråd med beslutningen fra klimaaf-talen, hvor det er besluttet at indføre omkostningsægte prissignaler for VE-producenter ved bl.a. at muliggøre indførelse af geografisk differentieret tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer for producenter på både distributions- og transmissionsniveau.

[...]

Det er således ikke omkostningsægte, at producenter påfører elnettet omkostninger i forbindelse med eksempelvis tilslutning, behov for forstærkning af og udbygning af det kollektive net, løbende

¹² Lovforslag L53 fremsat 27. oktober 2021,

drift og vedligehold af nødvendige netkomponenter, uden at de samtidig skal dække disse gennem en eller anden form for betaling.

[...]

Med de foreslåede ændringer vil det blive muligt for de kollektive elforsyningsvirksomheder at udvikle en metode for tilslutningsbidrag og indfødningsstariffer, der kan tage højde for de faktiske netforhold og omkostninger i det område, hvor det ønskes at tilslutte og producere elektricitet. Det vil medvirke til, at betalingen for opstillere bliver omkostningsægte, og det kan bidrage til en mere samfundsøkonomisk hensigtsmæssig placering af ny VE-produktion."

Det fremgår således af de ovenstående lovbemærkninger, at producentbetalingen ikke vil være omkostningsægte, hvis producenterne ikke dækker omkostninger i forbindelse med eksempelvis tilslutning, behov for forstærkning og udbygning af det kollektive net, løbende drift og vedligehold af nødvendige netkomponenter.

Forsyningstilsynet vurderede i sagsnr. 21/01039 om Green Power Danmarks tarifieringsmodel 3.0, at bestemmelsen i elforsyningslovens § 73, stk. 1, om netvirksomheders prisfastsættelse suppleres af lovens § 6 d, hvoraf det følger, at netvirksomhederne skal stille deres ydelser til rådighed for elforbrugerne på "*gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår*". Forsyningstilsynet vurderede, at bestemmelsen i § 6 d bør fortolkes i overensstemmelse med § 73, stk. 1, 1. pkt., for så vidt angår kravet om objektive, rimelige og ikkediskriminerende forhold, der efter deres ordlyd er identisk i de to bestemmelser. Bestemmelsen i § 6 d stiller således et i forhold til § 73, stk. 1, yderligere krav om, at tarifiering skal ske på gennemsigtige vilkår.

Det følger af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 2. pkt., at prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er tilladt over for elproducenter.

Det følger blandt andet af lovbemærkningerne¹³ (almindelige bemærkninger, afsnit 3.5.2), at prisdifferentiering af elproducenter, vil være med til:

[...]

at opnå en mere omkostningsægte betalingsstruktur, hvorved der skabes incitament til, at elproduktion tilsluttes de steder i nettet, hvor dette medfører mindst muligt behov for netudbygning.

Elforsyningslovens § 73, stk. 3, blev indsat i lov nr. 2605 af 28. december 2021. Det følger af bestemmelsen, at Energinets omkostninger påhviler de netbrugere, der modtager virksomhedens ydelser, og opkræves gennem Energinets tariffer, medmindre omkostningerne er finansieret på anden måde, herunder statsmidler.

§ 73, stk. 3. De kollektive elforsyningsvirksomheders omkostninger i medfør af denne lov og lov om fremme af vedvarende energi påhviler de netbrugere, der modtager virksomhedernes ydelser, og opkræves gennem den enkelte virksomheds tariffer, medmindre omkostningerne er finansieret på anden måde, herunder af statsmidler.

¹³ Lovforslag L53 fremsat 27. oktober 2021,

ELMARKEDSFORORDNINGEN¹⁴

Artikel 18 i elmarkedsforordningen indeholder en række bestemmelser om netvirksomhedernes fastsættelse af priser for adgangen til og brugen af transmission- og distributionsnettet. Bestemmelsen regulerer bl.a., hvad der indgår i fastsættelsen af prisen, og hvordan beløbet fordeles blandt brugerne.

Elmarkedsforordningens artikel 18 har følgende ordlyd:

Artikel 18

Afgifter for netadgang samt brug og styrkelse af net

1. Afgifter, der opkræves af netoperatører for adgang til net, herunder afgifter for tilslutning til net, afgifter for brugen af net og i givet fald afgifter i tilknytning til styrkelse af net, skal afspejle omkostningerne, være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling. Disse afgifter omfatter ikke ikkerelaterede omkostninger, der støtter ikkerelaterede politiske målsætninger.

Uden at det berører artikel 15, stk. 1 og 6, i direktiv 2012/27/EU og kriterierne i bilag XI til nævnte direktiv, skal den metode, der anvendes til at bestemme netafgifterne, på neutral vis understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Uden at det berører denne artikels stk. 3, må disse afgifter ikke være afstandsrelaterede.

2. Tarifmetoder skal afspejle transmissionssystemoperatørers og distributionssystemoperatørers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningsikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelse, og samkøringslinjer.

3. Størrelsen af producenttariffer eller slutkundefariffer eller begge skal, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen.

4. Ved fastsættelse af afgifterne for netadgang skal følgende tages i betragtning:

- a) betalinger og indtægter, der skyldes ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører*
- b) de faktisk foretagne og modtagne betalinger samt betalinger forventet for fremtidige perioder, skønnet på baggrund af tidligere perioder.*

[...]

6. Der lægges ikke nogen særlig netafgift på individuelle transaktioner med henblik på budområdeoverskridende handel af elektricitet.

7. Distributionstariffer skal afspejle omkostninger under hensyntagen til systembrugeres, herunder aktive kunders, brug af distributionsnettet. Distributionstariffer kan indeholde elementer med

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet.

relation til nettilslutningsmuligheder og kan differentieres på grundlag af systembrugerens forbrugs- eller produktionsprofiler. Hvor medlemsstaterne har iværksat indførelsen af intelligente målersystemer, skal de regulerende myndigheder overveje tidsdifferentierede nettariffer, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoder for disse, i overensstemmelse med artikel 59 i direktiv (EU) 2019/944, og tidsdifferentierede nettariffer kan, hvor det er hensigtsmæssigt, indføres til at afspejle anvendelsen af nettet på en for slutkunden gennemsnitlig, omkostningseffektiv og forudsigelig måde.

8. Distributionstarifmetoder skal give distributionssystemoperatører incitament med henblik på den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net, herunder gennem indkøb af ydelser. De regulerende myndigheder anerkender til dette formål relevante omkostninger som berettigede, medtager disse omkostninger i distributionstariffer og kan indføre præstationsmål for at give distributionssystemoperatører incitament til at forøge deres nets effektivitet, herunder gennem energieffektivitet, fleksibilitet og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer.

9. For at afbøde risikoen for opsplitning af markedet forelægger ACER senest den 5. oktober 2019 en rapport om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, idet der tages hensyn til særlige nationale forhold. Den pågældende rapport om bedste praksis behandler mindst:

- a) den tarifkvotient, der gælder for producenter, og tariffer for slutkunder
- b) de omkostninger der skal dækkes af tariffer
- c) tidsdifferentierede nettariffer
- d) lokaliseringsbestemte signaler
- e) forholdet mellem transmission- og distributionstariffer
- f) metoder til sikring af gennemsnitlighed i forbindelse med tariffastsættelse og -struktur
- g) grupper af netbrugere, der er omfattet af tariffer, herunder, hvor det er relevant, disse gruppers kendetegn, forbrugsmønstre og enhver tariffritagelse
- h) tab i høj-, mellem- og lavspændingsnet. ACER ajourfører sin rapport om bedste praksis mindst hvert andet år.

10. De regulerende myndigheder tager behørigt hensyn til rapporten om bedste praksis, når de fastsætter eller godkender transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor i overensstemmelse med artikel 59 i direktiv (EU) 2019/944.

Der henvises i artikel 18, stk. 9, til ACER-rapport om "bedste praksis". Rapporten udkom senest i februar 2021¹⁵, og Forsyningstilsynet skal tage behørigt hensyn til rapporten, når tilsynet fastsætter eller godkender metoder for transmissions- og distributions-tariffer, jf. artikel 18, stk. 10.

TRANSMISSIONSAFGIFTSFORORDNINGEN¹⁶

Transmissionsafgiftsforordningen sætter et loft over de tariffer, som netoperatøerne anvender for adgang til transmissionssystemet. Det indebærer, at den gennemsnitlige

¹⁵ Rapporten er tilgængelig på ACERs hjemmeside via dette link: [ACER Report on D-Tariff Methodologies.pdf \(europa.eu\)](#)

¹⁶ Kommissionens forordning (EU) Nr. 838/2010 af 23. september 2010 om retningslinjer for ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører og en fælles fremgangsmåde for regulering af transmissionsafgifter

årlige transmissionstarif, som producenterne skal betale i Danmark, skal ligge inden for intervallet 0-1,2 EUR/MWh. svarende til 0-0,9 øre/kWh.

[...]

Artikel 2. De afgifter, som netoperatørerne anvender for adgang til transmissionssystemet, skal være i overensstemmelse med retningslinjerne i bilagets del B.

[...]

Bilag

[...]

DEL B. Retningslinjer for en fælles fremgangsmåde for regulering af transmissionsafgifter

[...]

Nr. 2 De gennemsnitlige årlige transmissionsafgifter, som producenterne betaler, er de samlede årlige transmissionsafgifter, der betales af producenterne, divideret med den samlede målte energi, som producenterne årligt tilfører en medlemsstats transmissionssystem.

Transmissionsafgifterne i punkt 3 omfatter ikke:

- 1) de afgifter, som producenterne betaler for fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til systemet eller opgradering af forbindelsen
- 2) de afgifter, producenterne betaler i forbindelse med hjælpefunktioner
- 3) særlige afgifter for systemtab, som producenterne betaler.

Nr. 3. [...] De gennemsnitlige årlige transmissionsafgifter, som producenterne betaler i Danmark, Sverige og Finland, skal ligge inden for intervallet 0-1,2 EUR/MWh. [...]

Punkt 1) ovenfor lyder i hhv. den engelske, den franske, den svenske og den tyske sprogversion af forordningen:

Engelsk:

charges paid by producers for physical assets required for connection to the system or the upgrade of the connection

Fransk:

les redevances versées par les producteurs pour les actifs corporels nécessaires pour le raccordement au réseau ou pour la modernisation de la connexion

Svensk:

avgifter som betalas av producenterna för materiella tillgångar som är nödvändiga för anslutning till systemet eller uppgradering av sådan anslutning

Tysk:

die von den Erzeugern zu zahlenden Entgelte für Anlagen, die für den Netzanschluss oder für die Modernisierung des Netzanschlusses erforderlich sind

Præambelbetragtning 10 til forordningen lyder

Forskelle i de afgifter, som elproducenterne skal betale for adgang til transmissionssystemet, bør ikke underminere det indre marked. Derfor bør de gennemsnitlige afgifter for adgang til nettet i medlemsstaterne holdes inden for et interval, der sikrer, at fordelene ved samordning udnyttes

I lovbemærkningerne til elforsyningsloven¹⁷ hedder det om transmissionsafgiftsforordningen bl.a.:

Loftet er ifølge transmissionsafgiftsforordningen sat til 1,2 EUR/MWh eller 0,9 øre/KWh for årlige transmissionsafgifter, som producenterne må pålægges. Fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til det kollektive elnet eksempelvis i form af et tilslutningsbidrag, er ikke omfattet af loftet. Det samme gælder betalinger for hjælpefunktioner samt producenterens betaling for systemtab.

Ministeriet har for at få bekræftet denne vurdering af EU-reglerne kontaktet Europa-Kommissionen.

Dialogen med Kommissionen har bekræftet, at loftet på 1,2 EUR/MWh skal ses som et loft over tid. Det betyder, at set over et kalenderår må producenter ikke have betalt en højere indfødnings-tarif end 1,2 EUR/MWh for adgangen til transmissionsnettet.

Dette skal forstås i overensstemmelse med den fortolkning, som ACER har lagt til grund for deres vurdering af EU-medlemsstaternes overholdelse af transmissionsafgiftsforordningen, hvor der ses på det samlede provenu, transmissionsvirksomhederne opkræver fra producenterne på national basis, og at den gennemsnitlige tarif skal holde sig under loftet.

Loftet gælder alene for betalingen for adgang til transmissionsnettet, dvs. i Danmark er det alene transmissionssystemoperatøren Energinet, der skal holde sin indfødningsstarif under loftet på 0,9 øre/KWh.

[...]

I øvrigt bør det fremhæves, at loftet i transmissionsafgiftsordningen generelt ikke omfatter omkostninger for fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til systemet eller opgradering af forbindelse. Dette inkluderer omkostninger forbundet med forstærkning af det bagvedliggende net, som er nødvendig i forbindelse med tilslutning. Loftet omfatter desuden ikke omkostninger til såkaldte hjælpefunktioner eller nettab.

LOV OM FREMME AF VEDVARENDE ENERGI¹⁸

Visse anlæg pålægges ikke omkostninger ved indfødnings af elektricitet i elnettet, jf. § 52, stk. 2 i lov om fremme af vedvarende energi.

§ 52, stk. 1. Energinet skal sælge elproduktion fra vindmøller omfattet af §§ 39 eller 41 og andre VE-elproduktionsanlæg omfattet af § 43 f, stk. 1, § 43 g, stk. 1, og § 47 på Nordpool og udbetale salgssummen til anlægsejeren. Energinet skal endvidere afholde de i § 27 c, stk. 4, 3. pkt., i lov om elforsyning nævnte omkostninger vedrørende ubalancer for elproduktionen.

Stk. 2. Elproducenter omfattet af stk. 1 pålægges ikke omkostninger ved indfødnings af elektricitet i elforsyningsnettet, som ikke påhviler vedkommende efter de hidtil gældende bestemmelser om aftagepligt.

¹⁷ 2021/1 LSF 53 tilgængelig via dette link: [2021/1 LSF 53](#)

¹⁸ Lov nr. 1791 af den 2. september 2021.

NETTILSLUTNINGSBEKENDTGØRELSEN¹⁹

Energinet er i forbindelse med tilslutninger af nye produktionsanlæg forpligtet til at angive et tilslutningspunkt og fastsætte et spændingsniveau med de lavest samlede omkostninger efter nettilslutningsbekendtgørelsens § 3.

§ 3, stk. 1. Ved anmodning om nettilslutning af en vindmølle på land, et solcelleanlæg, et bølgekraftanlæg, et vandkraftværk eller havvindmøller anviser netvirksomheden et tilslutningspunkt på det sted på det kollektive elforsyningsnet, hvor elektriciteten fra det nye anlæg kan aftages, jf. dog § 4. Der kan tilsluttes både vindmølle, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværk til samme tilslutningspunkt. Netvirksomheden fastsætter spændingsniveauet. Netvirksomheden skal anviser et tilslutningspunkt og fastsætte et spændingsniveau med de laveste samlede omkostninger ved nettilslutning.

Stk. 2. Et tilslutningspunkt ved en transformerstation anvises der, hvor kablet fra anlægget tilsluttes et felt i det kollektive elforsyningsnet. Feltet etableres som en del af det kollektive elforsyningsnet.

Stk. 3. Omkostninger til udbygning og forstærkning af det kollektive elforsyningsnet ved nettilslutning af en vindmølle på land, et solcelleanlæg, et bølgekraftanlæg, et vandkraftværk eller havvindmøller, påhviler netvirksomheden.

Stk. 4. Ved tilslutning af et anlæg i egen forbrugsinstallation påhviler eventuel udbygning og forstærkning af stikledningen anlægsejeren.

Stk. 5. Tilsluttes vindmøllen, solcelleanlægget, bølgekraftanlægget og vandkraftværket på transmissionsniveau, finder stk. 1-3 tilsvarende anvendelse for transmissionsvirksomheden

Energinet er forpligtet til at forstærke det eksisterende kollektive elforsyningsnet eller føre nyt kollektivt elforsyningsnet frem til et tilslutningspunkt, som ikke ligger længere fra anlægget end den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau.

§ 4. Hvis det sted på det kollektive elforsyningsnet, som netvirksomheden anviser, jf. § 3, ligger længere fra anlægget end den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau på mindst 50-60 kV, er netvirksomheden forpligtet til at forstærke det eksisterende kollektive elforsyningsnet eller føre nyt kollektivt elforsyningsnet frem til et tilslutningspunkt, som ikke ligger længere fra anlægget end den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau på mindst 50-60 kV, når der er tilstrækkelig sikkerhed for, at der opføres vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker med en samlet installeret effekt på mindst 1,5 MW. Tilstrækkelig sikkerhed kan være bankgaranti eller tilsvarende sikkerhedsstillelse. Afstanden til den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau på mindst 50-60 kV måles som afstanden mellem det punkt i anlægget og det punkt i den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau på mindst 50-60 kV, som ligger nærmest. Netvirksomheden fastsætter spændingsniveauet. Netvirksomheden skal anviser det tilslutningspunkt og fastsætte det spændingsniveau med de laveste samlede omkostninger ved nettilslutning.

Stk. 2. Tilsluttes vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværk på transmissionsniveau, finder stk. 1 tilsvarende anvendelse for transmissionsvirksomheden.

Stk. 3. Energistyrelsen kan dispensere fra stk. 1 og 2, når anlægsejeren og net- eller transmissionsvirksomheden er enige om, at der i stedet skal anvises et tilslutningspunkt efter § 3.

¹⁹ Bekendtgørelse nr. 936 af 18. juni 2022 om om nettilslutning af vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker

Det fremgår af side 21 i høringsnotatet vedrørende det ovenfor omtalte lovforslag L53, der ligger til grund for lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love²⁰, at bestemmelsen i nettilslutningsbekendtgørelsen ikke er til hinder for Energinets opkrævning af supplerende tilslutningsbetaling. Det hedder således i høringsnotatet:

Nettilslutningsbekendtgørelsens regler om den indledende omkostningsfordeling mellem anlægs-ejer og net- eller transmissionsvirksomhed kan altså ikke tolkes som en forhindring for, at de kollektive elforsyningsvirksomheders omkostninger relateret til tilslutning af VE-anlæg, kan dækkes af opstillerne over tariffer eller tilslutningsbidrag. Således udgør bekendtgørelsen ikke en barriere for, at de kollektive elforsyningsvirksomheder kan opkræve tilslutningsbidrag.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Energinet har anmeldt metoden for producentbetaling til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, hvorefter priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnettet, hvilket også omfatter tarifmetoder, fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Forsyningstilsynet skal i sin vurdering af, om den anmeldte metode kan godkendes tage stilling til bl.a., om metoden vil føre til fastsættelse af tariffer (priser), der er i overensstemmelse med elforsyningsloven og elmarkedsforordningens regler om prisfastsættelse.

Som det fremgår af afsnittet Retsgrundlag ovenfor, indeholder begge regelgrundlag kriterier for tarifiering. Det hedder i elforsyningslovens § 73, stk. 1, at kriterierne skal fortolkes "i overensstemmelse med" kriterierne i elmarkedsforordningens artikel 18. Forsyningstilsynet har i sin tilkendegivelse af 25. marts 2022 om Green Power Denmarks tarifieringsmodel 3.0.²¹ vurderet sammenhængen mellem elforsyningslovens § 73, stk. 1, og elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1. Der er taget afsæt i den omtalte vurdering fra tilkendegivelsen af 25. april 2022 i det følgende.

Forsyningstilsynet har ved vurderingen af den anmeldte metode lagt til grund, at formålet med metoden er et mere omkostningsægte tarifieringsdesign gennem en udmøntning den ændring af elforsyningsloven²², som medførte en fjernelse af PSO-systemet, som indtil nu har friholdt producenter af vedvarende energi (VE) for at afholde de omkostninger, som de giver anledning til i forbindelse med deres nettilslutning. Samtidig indføres mulighed for geografisk differentiering af indfødningsstariffer og tilslutningsbidrag for elproduktion. Videre har tilsynet lagt til grund, at metoden skal kunne finde anvendelse pr. 1. januar 2023, dvs. samtidig med, at PSO-systemet fjernes. Anlæg, som påbegynder levering af energi til det kollektive elnet pr. 1. januar 2023 eller derefter, vil således være omfattet af de regler om tilslutningsbetaling som er indeholdt i metoden.

²⁰ [L 53 - Bilag 1: Høringsnotat - elforsyningsloven mv \(ft.dk\)](#)

²¹ Tilkendegivelsen er offentliggjort på Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase og kan tilgås via dette [Link](#). Sagen har j.nr. 21/01039.

²² Lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love

Forsyningstilsynet har endvidere vurderet metodens overensstemmelse med transmissionsafgiftsforordningen. Baggrunden herfor er: Det fremgår af Lov om Forsyningstilsynet § 3, stk. 1, bl.a. at tilsynet varetager opgaver og beføjelser i medfør af EU-regulering. Efter elmarkedsdirektivet artikel 59, stk. 1, litra b, er det en opgave for den regulerende myndigheds, dvs. i Danmark Forsyningstilsynet, at sikre, at bl.a. transmissions-systemoperatører – i Danmark Energinet – overholder deres forpligtelser i henhold til elmarkedsdirektivet, elmarkedsforordningen, de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 59, 60 og 61 i elmarkedsforordningen, og "anden relevant EU-ret, herunder hvad angår grænseoverskridende forhold", samt ACER's afgørelser. Tilsynet vurderer, at transmissionssystemafgiftsforordningen i relation til nærværende sag må anses som sådan "anden relevant EU-ret, herunder hvad angår grænseoverskridende forhold" netop idet forordningen fastsætter et loft over de tariffer, som Energinet som transmissionssystemoperatør anvender for adgang til transmissionssystemet.

ELFORSYNINGSLOVEN

I elforsyningsloven er der efter § 73, stk. 1, nogle grundlæggende krav til tarifieringen. Således skal priserne være 1) omkostningsægte i forhold til hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til, 2) rimelige, 3) objektive og 4) ikke-diskriminerende.

ELMARKEDSFORORDNINGEN

Efter artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen, skal tariffer (priser), der opkræves af netoperatører for adgang til nettet blandt andet 1) afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger 2) være gennemsigtige og 3) anvendes uden forskelsbehandling.

Det følger videre af artikel 18, stk. 1, at den metode, der anvendes til at bestemme priserne, på neutral vis skal understøtte systemets samlede effektivitet på længere sigt i kraft af prissignaler til kunder og producenter og navnlig anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet og produktion forbundet på transmissionsniveauet. Netafgifterne må hverken indebære positiv eller negativ forskelsbehandling af energilagring eller aggregering og må ikke virke hæmmende for egenproduktion, egetforbrug eller deltagelse i fleksibelt elforbrug. Priser må ikke være afstandsrelaterede, dog med forbehold for stk. 3 om lokaliseringsbestemte prissignaler (se herom nedenfor).

Forsyningstilsynet vurderer, at bestemmelsen i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, bl.a. fastlægger et krav om, at tarifieringen skal være omkostningsægte. Dette kriterie følger også af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. På den baggrund finder Forsyningstilsynet, at kravet om omkostningsægthed i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., tillige er indeholdt i artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen. Forsyningstilsynet har herved blandt andet lagt vægt på, at det af artikel 18, stk. 1, fremgår, at tarifferne skal afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger.

Det fremgår videre af bestemmelsen i artikel 18, stk. 1, at tarifferne skal anvendes uden forskelsbehandling. Det er ikke defineret nærmere i forordningen, hvad der menes hermed, men Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om, at tarifferne skal anvendes uden forskelsbehandling svarer til kriteriet om ikke-diskrimination i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. Videre fremgår det af artikel 18, stk. 1, at tarifferne skal være gennemsigtige.

Det følger af elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, bl.a. at tarifmetoder skal afspejle transmissionssystemoperatørers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til transmissionssystemoperatører på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningssikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelse, og samkøringslinjer. Bestemmelsen er ikke vurderet særskilt i det følgende, men Forsyningstilsynet kan ikke finde holdepunkter for, at den anmeldte metode skulle være i strid med bestemmelsen.

Efter artikel 18, stk. 3, skal størrelsen af producenttariffer eller slutkunderariffer eller begge, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen. Forsyningstilsynets vurderer den anmeldte metodes overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 3, nedenfor under overskriften Omkostningsægte standardtilslutningsbidrag samt under vurderingen af indfødningsstariffens omkostningsægthed.

Efter artikel 18, stk. 4, skal der ved fastsættelse af afgifterne for netadgang tages højde for betalinger og indtægter, der skyldes ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører og de faktisk foretagne og modtagne betalinger samt betalinger forventet for fremtidige perioder, skønnet på baggrund af tidligere perioder. Bestemmelsen er ikke vurderet særskilt i det følgende, men Forsyningstilsynet kan ikke finde holdepunkter for, at Energinets anmeldelse skulle være i strid med bestemmelsen.

Efter artikel 18, stk. 6, lægges der ikke nogen særlig netafgift på individuelle transaktioner med henblik på budområdeoverskridende handel af elektricitet. Som Forsyningstilsynet forstår den anmeldte metode, pålægges der med metoden ikke nogen særlig netafgift på individuelle transaktioner med henblik på budområdeoverskridende handel af elektricitet. På denne baggrund vurderer, tilsynet, at metoden er i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 6.

Artikel 18, stk. 7, bestemmer, at distributionstariffer skal afspejle omkostninger under hensyntagen til systembrugeres, herunder aktive kunders, brug af distributionsnettet. Distributionstariffer kan indeholde elementer med relation til nettilslutningsmuligheder og kan differentieres på grundlag af systembrugeres forbrugs- eller produktionsprofiler, jf. stk. 7. Fordelingen af distributionstariffen afhænger således af producentens brug af distributionsnettet, og tariffen vil derfor afhænge af, hvor producenten er placeret i metodens kategoriseringer. Bestemmelsen bruges i det følgende ved vurderingen af transformerbidraget.

I artikel 18, stk. 8, 1. pkt., er det fastsat, at distributionstarifmetoder skal give distributionssystemoperatører incitament med henblik på den mest omkostningseffektive drift og udvikling af deres net. Det følger af bestemmelsens 2. pkt., at de regulerende myndigheder – i Danmark Forsyningstilsynet – til dette formål anerkender relevante omkostninger som berettigede, medtager disse omkostninger i distributionstariffer og kan indføre præstationsmål for at give distributionssystemoperatører incitament til at forøge deres nets effektivitet, herunder gennem energieffektivitet, fleksibilitet og udvikling af intelligente net og intelligente målersystemer. Forsyningstilsynets opgaver i den henseende sker som led i den økonomiske regulering af de kollektive netvirksomheder, herunder Energinet. På den baggrund er omkostningseffektivitet ikke vurderet særskilt i denne afgørelse.

Efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 10, skal Forsyningstilsynet tage behørigt hensyn til ACERs rapport om bedste praksis for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, jf. artikel 18, stk. 9. I den seneste rapport har ACER udtalt en række hensyn, som kan være relevante i forhold til den her afgørelse.

METODENS OVERENSTEMMELSE MED ELFORSYNINGSLovens § 73, STK. 1, OG ELMARKEDSFORORDNINGENS ARTIKEL 18

Forsyningstilsynet har vurderet metoden i forhold til de regler, der regulerer Energinets fastsættelse af priser for deres ydelser, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, samt artikel 18 i elmarkedsforordningen.

Som nævnt ovenfor i sagsfremstillingen består det anmeldte betalingsdesign af følgende hovedelementer:

- *et standard-tilslutningsbidrag* som består af et *stations-tilslutningsbidrag*, der er et standardiseret tilslutningsbidrag – kun for TSO-tilsluttede produktionsanlæg – til dækning af gennemsnitlige tilslutningsomkostninger i Energinets station og et *standard-tilslutningsbidrag*, der er et standardbidrag pr. MW efter tilslutningens størrelse til dækning af gennemsnitlige omkostninger i det nære net.
- *Et transformer bidrag* – kun for DSO-tilsluttede produktionsanlæg i rød geozone.
- *En løbende indfødningsstarif*,
- *Eventuelt en supplerende tilslutningsbetaling.*

På den baggrund vil vurderingen i de kommende afsnit omhandle hovedelementernes forenelighed med de tidligere omtalte kriterier om rimelighed, objektivitet, ikkediskrimination, omkostningsægthed og gennemsigtighed.

STATIONS-TILSLUTNINGSBIDRAGET (STANDARD-TILSLUTNINGSBIDRAG)

Stations-tilslutningsbidraget (standard-tilslutningsbidrag) er et standardiseret bidrag til dækning af gennemsnitlige tilslutningsomkostninger i Energinets station. Bidraget gælder anlæg tilsluttet i transmissionsnettet og gælder derfor ikke distributionstilsluttede anlæg. Der henvises nærmere til beskrivelsen af stationstilslutningsbidraget i gennemgangen af den anmeldte metode ovenfor.

Rimelige og omkostningsægte kriterier

Prisfastsættelsen skal ske efter rimelige kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kundekategorier giver anledning til, jf. § 73, stk. 1, i elforsyningsloven.

Det fremgår af metoden, at de omkostninger, der indgår i beregningen af stationstilslutningsbidraget, er fastsat efter Energinets planlægningspriser, som udgør et priskatalog over enkeltkomponenter²³. Planlægningspriserne er fastlagt på baggrund af en kombination af prisoplysninger fra rammeaftaler for komponenter samt erfaringstal for de samlede projektkomkostninger til tidligere lignende projekter.

Energinet har oplyst over for Forsyningstilsynet, at der er planlægningspriser for alle de større enkeltkomponenter såsom felter, transformere, kabler og reaktorer for forskellige typiske størrelser og på de forskellige spændingsniveauer. På baggrund af planlægningspriserne kan Energinet opgøre de forventede gennemsnitlige faktiske omkostninger, der er forbundet med de enkelte komponenter. Tillige har Energinet oplyst, at planlægningspriserne er fastlagt på baggrund af en kombination af prisoplysninger fra rammeaftaler for komponenter samt erfaringstal for de samlede projektkomkostninger til tidligere lignende projekter. En rammeaftale er typisk en aftale indgået med et antal leverandører, der byder ind med en maksimumpris per komponent for en fastsat periode (typisk 2-3 år). Om disse planlægningspriser henvises nærmere gennemgangen af stations-tilslutningsbidraget (standard-tilslutningsbidrag) ovenfor i sagsfremstillingen.

Forsyningstilsynet har i forbindelse med behandlingen af den anmeldte metode modtaget alle planlægningspriser, som danner grundlag for fastsættelsen af standard-tilslutningsbidragene, og vurderer på den baggrund og på baggrund af de modtagne oplysninger om, hvorledes Energinet fastsætter og løbende evaluerer planlægningspriserne, at planlægningspriserne er fastsat efter en metode, der er omkostningsægte.

I forhold til princippet om omkostningsægte tarifiering tager stationstilslutningsbidraget udgangspunkt i, at de produktionsanlæg, der tilsluttes i transmissionsnettet, lægger beslag på et såkaldt felt. Det vil sige, at der er tale om omkostninger, som er drevet af denne kategori af netbrugere. I metoden er der gjort rede for, at producenter betaler for den gennemsnitsomkostning, de hver især over tid giver anledning til, og at det sikrer, at den enkelte producents betaling ikke afhænger af, om kunden tilfældigvis udløser en markant forstærkning eller udbygning af nettet, som det så er andre kunder, der over tid får glæde af.

²³ Såsom felter, transformere, kabler og reaktorer for forskellige typer størrelser og på de forskellige spændingsniveauer.

Stationsbidraget fastsættes for det tidspunkt, hvor aftalen om nettilslutning indgås, og udgør derved den faktiske pris ved aftalens indgåelse og bidraget bliver derfor ikke korrigeret for under/overdækninger.

Energinet har den 6. oktober 2022 oplyst over for Forsyningstilsynet, at det er kutyme for Energinet at forberede flere såkaldte felter i en netudbygningssituation, end der er producenter til (end hvad der er bestilt). Energinet peger på, at denne tilgang er omkostningsbesparende, fordi det koster penge at grave, gøre net klar mm. Det bliver derfor billigere for de fremtidige producenter at tilslutte sig, fordi omkostningerne i forbindelse med feltudbygningen bliver mindre ved at bygge flere felter ad gangen. Der kan således gå flere år, fra netudbygningen sker, til at kravet om tilslutningsbetalingen forfalder for producenten.

Forsyningstilsynet har forholdt sig nærmere til denne problemstilling i afsnittet "Vilkår for godkendelse af metoden" nedenfor.

Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i et af høringssvarene, hvor det påpeges, at Energinets fastlæggelse af den geografiske komponent α på 50 pct. i formlen for tilslutningsbidraget ikke er velbegrunderet. Her tager Energinet ifølge høringssvaret ikke i tilstrækkelig grad hensyn til, hvor stor en udbygning af transmissionsnettet en tilslutning giver anledning til. Videre anføres, at Energinet bør sætte forskellige tilslutningstarif for produktion tilsluttet forskellige spændingsniveauer. Tilsynet har endvidere noteret sig, at Energinets dertil har bemærket, at Energinet vil lade en vurdering af den geografiske komponent indgå i den kommende evaluering af metoden for at vurdere, om der er behov for at justere komponenten for de forbrugsdominerede områder.

Forsyningstilsynet kan ikke på det foreliggende grundlag afvise, at den geografiske komponent er fastlagt omkostningsægte, men anerkender, at spørgsmålet kan diskuteres. Ligeledes finder tilsynet ikke grundlag for at afvise Energinets argumentation omkring, hvorfor det ikke vil give mening for Energinet at fastsætte forskellige tilslutningstariffer for produktion tilsluttet forskellige spændingsniveauer.

Forsyningstilsynet finder imidlertid, at disse forhold vil skulle indgå i en kommende evaluering af metoden. Der henvises nærmere herom i afsnittet "Varigheden af perioden for metodens anvendelse" nedenfor.

Objektive kriterier

Når det gælder stationstilslutningsbidraget, finder Forsyningstilsynet, at metoden indeholder en forudsigelighed i prisfastsættelsen på baggrund af identificerbare og målbare kriterier, som er beskrevet ovenfor i sagsfremstillingen i gennemgangen af den anmeldte metode. Tilsynet har herved lagt vægt på, at Energinet anvender et standardtilslutningsbidrag, der efter tilsynets vurdering giver en forudsigelighed om priserne, samtidig med at det er både identificerbart og målbart, da prisen fastlægges ud fra det antal felter, som produktionsanlægget har behov for ved tilslutningen.

Ikkediskriminerende kriterier

Kravet om at afholde stationsbidraget kommer til at gælde alle produktionsanlæg, som tilsluttes i transmissionsnettet, og gælder derfor ikke distributionstilsluttede anlæg. For anlæg, der tilsluttes i distributionsnettet, vil der blive opkrævet et transformerbidrag, som vurderes nedenfor under Transformerbidrag.

Stationstilslutningsbidraget differentieres ikke geografisk, da størrelsen af omkostningerne hertil ikke afhænger af anlæggets placering, således som Forsyningstilsynet forstår den anmeldte metode. Forsyningstilsynet henviser herved til det anførte fra Energinet om, at Energinet har valgt en standardiseret tilgang til tilslutningsbetalingen, hvilket skal sikre, at der i gennemsnit dækkes de omkostninger, et anlæg giver anledning til i det umiddelbare nære net. Selvom et anlæg tilsluttes i en central transmissionsstation, kan det således ifølge Energinet medføre et udbygningsbehov for at bringe energien videre i nettet. Energinet peger videre på, at der ikke er skarp skillelinje mellem dybt og nært net, men derimod en nuancering af nettet efter lokale forhold

På den ovennævnte baggrund vurderer Forsyningstilsynet, at stationsbidrag er ikkediskriminerende i forhold til de anlæg, som vil blive tilsluttet transmissionsnettet i overensstemmelse med metoden.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at tidligere afholdte udbud, hvori der er taget stilling til koncessionsvinders betaling for Energinets transmissionsnetomkostninger, ikke er omfattet af tilslutningsbetalingen i denne metode. Omvendt fremgår det af metoden, at der skal betales tilslutningsbidrag efter de almindelige vilkår i metoden. Tilsynet lægger herved Energinets forståelse af sammenhængen med tidligere udbud til grund, således som der er redegjort derfor i sagsfremstillingen, herunder i afsnittet "Kommentarer til afgørelsesudkastet modtaget ved den offentlige høring", hvor der henvises til Energinets partshørings svar fra den 13. december 2022

Gennemsigtige kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at stationstilslutningsbidraget, dvs. producenterens betaling for tilslutning i stationen, fremgår på en sådan måde, at det er gennemsigtigt for producenterne.

Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at der i anmeldelsen er redegjort for bidragets sammensætning, hvori der ligeledes er anført beregningseksempler. Endvidere har tilsynet lagt vægt på, at stationsbidraget for det enkelte produktionsanlæg fastlægges på det tidspunkt, hvor en aftale om nettilslutning indgås.

Forsyningstilsynet har endvidere lagt vægt på, at det følger af metoden, at Energinet vil informere producenten i løbet af processen forud for indgåelse af nettilslutningsaftalen om de til enhver tid gældende tariffer.

Tarifferne vil endvidere være offentligt tilgængelige på Energinets hjemmeside.

Særligt om transmissionsafgiftsforordningen

I to af de høringssvar, som Forsyningstilsynet har modtaget, stilles der spørgsmålstegn ved, om tilslutningsbidraget er i overensstemmelse med transmissionsafgiftsforordningen, under henvisning til, at bidraget anvendes til at afholde udgifter, der ikke er omfattet af den undtagelse, der er indeholdt i forordningens Del B, punkt 2, hvorefter visse typer af afgifter ikke er omfattet af det loft over transmissionsafgifterne, som er sat i forordningen.

Kritikken gælder navnlig det forhold, at Energinet inkluderer omkostninger til tilslutninger til det nære net i tilslutningsbidraget, idet dette ikke kan rummes inden for den undtagelse fra loftet i transmissionsafgiftsforordningen, der er fastlagt i forordningens Bilag B, punkt 2, nr. 1. I høringssvarene peges på, at en opdeling af det kollektive net i et nært net og et dybt net ikke er hjemlet EU-retligt, og at Bilag B, punkt 2, nr. 1, i den danske sprogversion af forordningen er mindre præcis end de engelske, franske, svenske og tyske sprogversioner, hvorved undtagelsen tolkes mere udvidende, end der kan være dækning for EU-retligt. Dette indebærer ifølge høringssvarene, at kapacitetsopgraderinger i det overordnede transmissionsnet næppe kan undtages fra loftet i forordningen.

Forsyningstilsynet henviser i den sammenhæng til Energinets bemærkninger til høringssvarene og til de der citerede lovbemærkninger. Det hedder således her, at denne undtagelse fra loftet inkluderer omkostninger forbundet med forstærkning af det bagvedliggende net, som er nødvendig i forbindelse med tilslutning.

Videre peger Energinet på at deres tilslutningsbidrag er fastlagt, således at det er disse nødvendige omkostninger i forbindelse med tilslutningen, der dækkes via stationsbidraget (eller transformerbidraget, hvis anlægget er distributionstilsluttet) og tilslutningsbidraget til det nære transmissionsnet. Omkostninger til det bagvedliggende nære transmissionsnet er nødvendige for at sikre netkapacitet til altid at kunne bringe energien fra anlægget fra den tilsluttede station og videre ind i det kollektive net.

Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i de omtalte høringssvar om de forskellige sprogversioner og anerkender, at de andre sprogversioner kunne tilsige en mere snæver fortolkning af indholdet af undtagelsen indeholdt i transmissionsafgiftsforordningen Bilag B, nr. 2, punkt 1, hvorefter loftet i transmissionsafgiftsforordningen ikke omfatter "de afgifter, som producenterne betaler for fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til systemet eller opgradering af forbindelsen".

Således hedder det i den engelske sprogversion: "charges paid by producers for physical assets required for connection to the system or the upgrade of the connection", i den franske sprogversion hedder det "les redevances versées par les producteurs pour les actifs corporels nécessaires pour le raccordement au réseau ou pour la modernisation de la connexion", den svenske version lyder "avgifter som betalas av producenterna för materiella tillgångar som är nödvändiga för anslutning till systemet eller uppgradering av sådan anslutning", og den tyske lyder "die von den Erzeugern zu zahlenden Entgelte für Anlagen, die für den Netzanschluss oder für die Modernisierung des Netzanschlusses erforderlich sind"

Forsyningstilsynet finder imidlertid ikke grundlag for at tilsidesætte Energinets betragtninger omkring det forhold, at omkostninger til det bagvedliggende nære transmissionsnet er nødvendige for at sikre netkapacitet til altid at kunne bringe energien fra anlægget fra den tilsluttede station og videre ind i det kollektive net. Tilsynet lægger her ved vægt på de lovbemærkninger, der er citeret ovenfor i afsnittet Retsgrundlag ved gennemgangen af transmissionsafgiftsforordningen, og hvor det hedder bl.a.

I øvrigt bør det fremhæves, at loftet i transmissionsafgiftsordningen generelt ikke omfatter omkostninger for fysiske aktiver, der er nødvendige for tilslutning til systemet eller opgradering af forbindelsen. **Dette inkluderer omkostninger forbundet med forstærkning af det bagvedliggende net, som er nødvendig i forbindelse med tilslutning** (Forsyningstilsynets fremhævelse).

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at selvom Energinets underopdeling af det kollektive elnet i bl.a. et "nært net" ikke kan siges at være hjemlet EU-retligt, er det afgørende i tilsynets optik, om omkostningerne dertil efter deres indhold kan siges at falde ind under undtagelsesbestemmelsen i transmissionsafgiftsforordningen punkt B, punkt 2, nr. 1, og det finder tilsynet som sagt ikke grundlag for at afvise. Tilsynet anerkender dog, at spørgsmålet er behæftet med nogen tvivl, hvorfor tilsynet finder grundlag for at forholdet indgår i den opgørelse af Energinets udgifter, som udgør et vilkår for godkendelsen af den anmeldte metode. Der er redegjort nærmere for dette vilkår nedenfor i afsnittet "Vilkår for godkendelse af metoden".

Forsyningstilsynet peger endvidere på, at det i lovbemærkningerne anføres, at Kommissionen har bekræftet, at loftet på 1,2 EUR/MWh skal ses som et loft over tid. Det betyder, at set over et kalenderår må producenter ikke have betalt en højere indfødningsstarif end 1,2 EUR/MWh for adgangen til transmissionsnettet.

Dette forhold kunne efter Forsyningstilsynets vurdering tale for, at transmissionsafgiftsforordningen er relevant i sammenhæng med indfødningsstariffen, hvad tilsynet har redegjort for nedenfor, snarere end i sammenhæng med standardtilslutningsbidraget. Forsyningstilsynet finder dog ikke tilstrækkelige holdepunkter for at anse loftet over transmissionsafgiftsforordningen for irrelevant også ved vurderingen af standardtilslutningsbidraget og henviser til sin netop gennemgåede vurdering af dét spørgsmål.

STANDARD-TILSLUTNINGSBIDRAG PR. MW EFTER TILSLUTNINGENS STØRRELSE (TILSLUTNINGSBIDRAG TIL DET NÆRE TRANSMISSIONSNET)

Dette bidrag vedrører de omkostninger, som Energinet afholder til at sikre, at produktionen kan transporteres fra tilslutningspunktet og videre ind i det kollektive net. Bidraget består af et standard-tilslutningsbidrag pr. MW efter tilslutningens størrelse (dvs. kapaciteten) til dækning af gennemsnitlige omkostninger i det nære transmissionsnet.

Dette bidrag gælder alle anlæg og gælder derfor også anlæg tilsluttet i DSO-nettet (med en bagatelgrænse på 50 kW).

For at beregne standard-tilslutningsbidraget har Energinet lagt vægt på, at netudbygninger i nogle områder primært sker af hensyn til tilslutning af produktionsanlæg, mens de i andre områder mere er drevet af hensyn til forsyningssikkerheden for forbrug.

Energinet har peget på, at der derfor er behov for at skelne mellem, hvorvidt anlæggene er placeret i produktionsoverskudsområder eller forbrugsdominerede områder.

Der er redegjort nærmere herfor ovenfor i gennemgangen af den anmeldte metode ovenfor.

Rimelige kriterier

Energinet har i metoden gjort rede for, at producenter betaler for den gennemsnitsomkostning, de hver især over tid giver anledning til, og at det sikrer, at den enkelte producers betaling ikke afhænger af, om kunden tilfældigvis udløser en markant forstærkning eller udbygning af nettet, som det så er andre kunder, der over tid får glæde af.

Energinets redegørelse over, hvornår et produktionsanlæg er placeret i et produktionsoverskudsområde eller forbrugsdomineret område, samt redegørelsen over anvendelsen af standardafstanden forekommer derfor rimelig.

Energinet beskriver i metoden, at en producent har mulighed for at tilslutte sit anlæg med et reduceret leveringsomfang. Producenten skal således alene betale for det leveringsomfang, som aftales. Forsyningstilsynet finder dette som værende et rimeligt kriterium, da producenten alene skal betale de omkostninger, som denne giver anledning til efter aftale med Energinet.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at kriteriet om rimelighed er opfyldt. I øvrigt finder tilsynet ikke, at der er forhold, der giver anledning til en anden vurdering. Dette gælder således heller ikke det anførte i høringssvarene om betydning af udlandsforbindelserne, idet Forsyningstilsynet herom kan henvise til Energinets bemærkningerne til høringssvarene, hvor Energinet påpeger rimeligheden i, at producenter i produktionsoverskudsområder betaler en højere tarif for brug af det bagvedliggende net, i og med at producenterne gennem nettet får adgang til at eksportere til andre bu-dområder end de danske, når prissignalet tilsiger det, og den tilstrækkelige kapacitet på overførselsforbindelse er tilgængelig.

I forlængelse heraf bemærkes, at Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i nogle af høringssvarene om at kategorisere udlandsforbindelserne som en særlig kundekategori. Tilsynet finder dog ikke betragtningen relevant i forbindelse med vurdering af den anmeldte metode. Årsagen hertil er følgende: Energinet har anmeldt en metode til tilsynets godkendelse. I metoden har Energinet valgt ikke at kategorisere udlandsforbindelser som en særlig kundekategori. Det er den metode, som tilsynet har taget stilling til i den foreliggende afgørelse.

Objektive kriterier

Standardtilslutningsbidraget afhænger af, om tilslutningen sker i et produktions- eller et forbrugsdomineret område, dvs. i et produktionsdomineret område, hvor ny produktionskapacitet i særlig grad vil bidrage til behovet for netudbygning, eller omvendt i forbrugsdominerede områder, som der er et behov for at transportere energi frem til. De

fastlagte geografiske områder tilpasses til den geografiske inddeling i postnumre. Hvis snittet mellem områder går gennem og deler et postnummerområde, kategoriseres dette som forbrugsdomineret område.

Energinet har i metoden fastlagt en proces for, hvordan områderne klassificeres som produktions- eller forbrugsdominerede områder, hvor Energinet har taget udgangspunkt i produktions- og forbrugsforhold på stationsniveau, men aggregeret op til sammenhængende netområder for at tage hensyn til strukturelle flaksehalse i transmissionsnettet og for at gøre opdelingen mindre følsomme over for ændringer i lokale forhold.

Et produktionsdomineret område er således i den anmeldte metode defineret som et sammenhængende netområde, hvor produktionen er større end årsforbruget, og hvor det sammenhængende netområde afgrænses af transmissionsnettets strukturelle flaksehalse.

Energinet har i sine bemærkninger til de modtagne høringssvar forholdt sig til kritikpunkter omkring den valgte geografiske differentiering og redegjort for, hvorfor den anmeldte metode efter Energinets vurdering sikrer robusthed for de geografiske inddelinger ved anvendelsen af sammenhængende geografiske områder.

Energinet har i metoden beskrevet alternative modeller for geografisk opdeling og redegjort for, hvorfor Energinet ikke har fundet dem velegnede.

Energinet har desuden i metoden fastlagt en proces for en vurdering hvert andet år af, om opdelingen i hhv. produktions- og forbrugsdominerende områder fortsat er retvisende. Såfremt Energinet i den sammenhæng vurderer et behov for en ændring i områdernes kategorisering som enten forbrugs- eller produktionsdomineret, vil Energinet anmelde en sådan ændring til Forsyningstilsynets godkendelse.

Forsyningstilsynet finder på den ovennævnte baggrund, at Energinet på tilstrækkeligvis har godtgjort, at metoden gennem ved objektive kriterier fastlægger, om et område er enten forbrugs- eller produktionsdomineret.

Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i metoden om, at Energinet vil anmelde mulige fremtidige ændringer i opdelingen til Forsyningstilsynets godkendelse og vil tage stilling til, om sådanne ændringer kan anvendes, hvis Energinet anmelder dem til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1.

Ikkediskriminerende kriterier

Prisfastsættelsen skal ske uden forskelsbehandling og efter ikke-diskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte kundekategorier giver anledning til, jf. artikel 18, stk. 1, i elmarkedsforordningen og § 73, stk. 1, i elforsyningsloven.

Forsyningstilsynet vurderer, at kriterierne for at opkræve standardtilslutningsbidrag for tilslutning af nye produktionsanlæg er ikke-diskriminerende. Forsyningstilsynet har her

lagt vægt på, at der ved betalingen af standardtilslutningsbidraget sker en forskelsbehandling ved, at producenterne i produktionsdominerede områder giver anledning til højere omkostninger end producenterne i forbrugsdominerede områder. Forskelsbehandlingen er efter tilsynets vurdering sagligt begrundet i metoden med henblik på at sikre en øget omkostningsægtighed i tarifieringen.

Omkostningsægte kriterier

Som grundlag til at beregne de (forventede) gennemsnitlige omkostninger anvender Energinet en VE-pipeline, som Energinet løbende opdaterer og vedligeholder. Energinet har over for Forsyningstilsynet redegjort for indholdet og proceduren for opdatering af denne VE pipeline. Som Forsyningstilsynet forstår det, er denne VE pipeline baseret på såvel offentlige kilder, faktiske ansøgninger samt direkte henvendelser fra aktører. Energinet redegør i metoden for hvordan data indgår. Det er Forsyningstilsynets vurdering at den anvendte metode sikrer et tilstrækkeligt solidt datagrundlag for beregningerne.

I den anmeldte metode skelner Energinet mellem produktions- og forbrugsdominerede områder. Energinet redegør for, hvorfor de faktiske omkostninger til netudbygning af det nære net i hhv. produktions- og forbrugsdominerede adskiller sig, og derfor hvorfor det er omkostningsægte at lade en geografisk komponent indgå i metoden.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet med sin metodeanmeldelse i tilstrækkelig grad lader tarifferne afspejle de faktiske forventede gennemsnitlige omkostninger for tilslutning af nye producenter. Tilsynet henviser herved til elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 3, hvorefter størrelsen af producenttariffer eller slutkundetariffer eller begge skal, hvor det er hensigtsmæssigt, udsende lokaliseringsbestemte signaler på EU-plan og tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen.

Gennemsigtige kriterier

Metoden indeholder et oversigtskort, der viser, hvad der er hhv. produktionsoverskudsområder og forbrugsdominerede områder. De geografiske områder tilpasses postnumre. En producent kan dermed planlægge efter, om et anlæg placeres i et produktions- eller et forbrugsdomineret område, hvorved vilkårene er gennemsigtige efter tilsynets vurdering.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at Energinet i metoden har beskrevet, hvad der gælder for aftaler om aftalt indfødningsomfang.

TRANSFORMERBIDRAG

Rimelige kriterier

Transformerbidraget gælder for produktionsanlæg i distributionsnettet. I metoden er der gjort rede for, at producenter tilsluttet med et distributionstilsluttet anlæg betaler for

den ekstra transformerkapacitet, anlægget giver anledning til under den enkelte station. Bidraget skal således kun betales, hvis det er produktion, der er dimensioneret for transformerkapaciteten i stationen. Det er derfor balancen mellem forbrug og produktion under den enkelte station, der er afgørende for betaling af transformerbidraget. Transformerbidraget bliver kun opkrævet i de stationer, som kategoriseres som værende røde geozoner i Green Power Danmarks definition af geozoner.

Tilsynet vurderer på den baggrund, at kriteriet om rimelighed er opfyldt. Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at Energinet i deres metode har redegjort for, at metoden tager udgangspunkt i, at der er fysisk plads på stationen. Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at det forekommer rimeligt, at den dimensionerende faktor for transformerkapacitet i stationen er bestemt af produktionen.

Objektive kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om objektivitet er opfyldt ved at det for producenten er forudsigelighed om priserne, samtidig med at det er både identificerbart og målbart, da prisen fastlægges ud fra den kapacitet produktionsanlægget (producenten) ønsker indfødningsomfang til.

Endvidere er der for transformerbidraget taget udgangspunkt i den geozoneopdeling, som netvirksomhederne fastlægger og offentliggør, hvorfor det også er objektivt konstaterbart, hvornår transformerbidraget ifalder.

Ikkediskriminerende kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at kriteriet om ikke-diskrimination er opfyldt.

Forsyningstilsynet bemærker, at der sker en forskelsbehandling mellem DSO-tilsluttede anlæg, idet betalingen alene skal ske i en enkelt kategorisering af DSO-kunder "rød kundegruppe". Forskelsbehandlingen er efter tilsynets vurdering sagligt begrundet, idet kunderne i "rød kategori" giver anledning til højere omkostninger for Energinet end DSO-producenterne i "gul" og "grøn" kategori.

Ens kunder i samme situation kommer således til at betale det samme.

Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at Energinet i deres metode fastsætter transformerbidraget ud fra et samlet indfødningsomfang for distributionstilsluttede anlæg – også selvom disse måtte være tilsluttet med begrænset netadgang i distributionsnettet. Forsyningstilsynet finder således, at det ikke forekommer som et diskriminerende kriterie, at anlæg tilsluttet med begrænset netadgang skal betale for den fulde anlægskapacitet i forhold til beregning af transformerbidraget. Tilsynet har her lagt vægt på, at aftaler om begrænset netadgang alene vedrører tilslutningsbetaling og kapacitetsforhold i distributionsselskabets net, og lægger på baggrund af Energinets oplysninger til grund, at det ikke er teknisk muligt at håndtere indgåede aftaler herom, hvorfor Energinet i deres net ikke kan skelne mellem om hele, en del af eller intet af indfødningsomfanget er med begrænset netadgang i forhold til distributionsnettet.

Gennemsigtige kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at transformerbidraget, fremgår på en sådan måde, at det er gennemsigtigt for producenterne. Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at der i metoden er redegjort for bidragets sammensætning, hvori der ligeledes er anført beregningseksempler. Endvidere har tilsynet lagt vægt på, at bidraget for det enkelte produktionsanlæg fastlægges på det tidspunkt, hvor aftale om nettilslutning indgås. Energinet vil informere producenten i løbet af processen forud for indgåelse af nettilslutningsaftalen om de til enhver tid gældende tariffer, ligesom disse vil være offentligt tilgængelige på Energinets hjemmeside. På den måde sikre dette gennemsigthed af prisen over for producenten.

Endelig vurderer Forsyningstilsynet, at det er gennemsigtigt, at Energinet anvender Green Power Danmarks kort over geozoner til illustration af, hvilke stationer, der er kategoriseret som værende stationer med behov for ekstra transformerkapacitet.

Omkostningsægte kriterier

Energinet har i metoden redegjort for, at der er behov for udbygning af transformerkapacitet i de stationer, hvor produktion er dimensionerende for transformerkapaciteten. Der er derfor ikke tale om et bidrag, som bliver pålagt i en station, hvor der ikke er behov for udbygning.

Som der er redegjort nærmere for ovenfor i sagsfremstillingen har Energinet ved fastlæggelsen af transformerbidraget baseret sig på den geozoneinddeling, der er indeholdt i Green Power Danmarks branchevejledning om producentbetaling, som Forsyningstilsynet har taget til efterretning den 24. juni 2022. Dog med den forskel, at der i Green Power Danmarks branchevejledning anvendes tre geozoner i modellen for producentbetaling; rød (produktionsdomineret), gul (blandet område) og grøn (forbrugsdomineret), mens Energinet kun vil opkræve transformerbidrag for de stationer, som ligger i den røde geozone i Green Power Danmarks branchevejledning for producentbetaling, da der i gul og grøn zone ikke skal allokeres ekstra transformerkapacitet til ny produktion. Denne afvigelse fra Green Power Danmarks model forekommer efter tilsynets vurdering saglig, da der netop ikke er behov for ekstra transformerkapacitet og dermed ekstra omkostninger i de gule og grønne zoner.

Forsyningstilsynet har noteret sig det anførte i et af høringssvarene i forbindelse med tilsynets offentlige høring over sig udkast til afgørelse. Det anføres i høringssvaret, at Green Power Denmark har anmeldt et supplerende vilkår til branchevejledningen om producentbetaling. Dette tyder ifølge høringssvaret på, at Green Power Denmark har vurderet, at en tarifiering, der baserer sig på geozoner ikke altid afspejler en omkostningsægte tarifiering, hvilket kunne tale for, at Energinet indfører et lavere transformerbidrag i alle zoner.

Forsyningstilsynet kan hertil bemærke, at Green Power Denmark har anmeldt det supplerende vilkår til tilsynet den 10. oktober 2022. Tilsynet er ved at vurdere det supplerende vilkår. Tilsynet finder dog ikke det supplerende vilkår for relevant ved vurderingen af Energinets metode ud fra de kriterier for godkendelse, som er relevante for me-

toden. Tilsynet bemærker hertil, at Energinet har forholdt sig til det anførte i hørings svaret og vurderet, at der ikke er grund til at ændre den anmeldte metode, som vil fungere som tilsigtet, fordi den tager udgangspunkt i typen af geozoner, og ikke i hvad der i særlige tilfælde skal betales for nettilslutning til det lokale netselskab.

I forhold til princippet om omkostningsægte tarifiering vurderer Forsyningstilsynet tillige, at dette kriterie er opfyldt ved opkrævning af transformerbidrag hos de enkelte producenter med DSO-tilsluttede anlæg. Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at tilslutningsbidraget fra DSO-tilsluttede anlæg (transformerbidraget) tager udgangspunkt i, at de anlæg ved deres tilslutning driver omkostninger til et potentielt udbygningsbehov i Energinets stationer. Det er disse omkostninger, som dækkes af transformerbidraget. Det vil sige, at der er tale om omkostninger, som drives af denne kategori af netbrugere samt opkræves af disse.

Det kan ikke føre til en ændret vurdering, at flere interessenter i deres høringssvar har angivet, at transformerbidraget er fastsat urimeligt højt. Interessenterne har i deres høringssvar ikke udtrykt, at metoden var fejlagtig, men alene påpeget manglende gennemsigthed om prisniveau, og at bidraget derfor ikke skal indføres samtidig med de øvrige elementer i metoden. Forsyningstilsynet finder, at Energinet i metoden har redigeret for, hvorledes bidraget fastsættes og for, hvordan Energinet årligt vil opdatere bidraget på linje med de øvrige tariffer.

Forsyningstilsynet finder ikke grundlag for at bestride, at det er omkostningsægte, at transformerbidraget bliver beregnet på baggrund af det samlede indfødningsomfang for DSO-anlæg – uanset af om det er tilsluttet med begrænset netadgang eller fuld netadgang i forhold til distributionsnettet.

LØBENDE INDFØDNINGSTARIF

I metoden dækker indfødningsstarifferne over de netomkostninger, som Energinet har til at løse transportopgaven i det dybe net. Der er tale om tre typer af omkostninger, herunder opretholdelse af det eksisterende net, drift af transmissionsnettet og øvrige omkostninger.

Rimelige kriterier

Forsyningstilsynet har ved vurderingen af rimeligheden af indfødningsstarifferne lagt vægt på, at alle producenter skal betale indfødningsstariffer, medmindre producenten specifikt er fritaget efter § 52, stk. 2, i lov om fremme af vedvarende energi, hvorefter mindre elproducenter ikke kan pålægges omkostninger ved indfødnings.

Prisen er differentieret, idet prisen udgør 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder og 0,9 øre /kWh i produktionsoverskuds områder. Tilsynet finder en sådan differentiering rimelig, fordi transportopgaven i produktionsoverskudsområderne giver anledning til forhøjede omkostninger, og det derfor rimeligt, at de producenterne, som er placeret der, betaler en del af den omkostning, som de selv giver anledning til. Se dog nedenfor under "Omkostningsægte kriterier".

Objektive kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at indfødningsstarifferne er fastsat efter objektive konstaterbare kriterier. Producenterne skal betale indfødningsstariffer efter deres respektive placering i forbrugsdominerede- eller produktionsoverskuds områder. Der er således en forudsigelighed i prisfastsættelsen heraf.

Ikkediskriminerende kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at kriterierne for at opkræve indfødningsstariffer er ikke-diskriminerende. Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at indfødningsstariffer opkræves fra alle producenter, der føder energi ind på nettet, medmindre producenten er undtaget fra indfødningsstarif, jf. § 52, stk. 2, i lov om fremme af vedvarende energi, hvorefter visse mindre VE-producenter ikke kan pålægges omkostninger ved indfødningsstarif.

Forsyningstilsynet har videre lagt vægt på, at producenter klassificeres i forhold til deres tilslutningspunkt, altså om anlægget er placeret i produktionsoverskudsområder eller forbrugsdominerede områder. Således er indfødningsstariffer afhængig af, hvilket område producenten er beliggende i. Derfor vil ens producenter, der er beliggende i samme område, betale det samme.

Gennemsigtige kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at de indfødningsstariffer, som Energinet vil opkræve, er baseret på gennemsigtige vilkår.

Forsyningstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på, at der i anmeldelsen er gjort rede for, hvordan den enkelte producent betaler indfødningsstariffer afhængig af om producenten er tilsluttet i forbrugsdominerede områder og produktionsoverskuds områder.

Omkostningsægte kriterier

Ovenfor under gennemgangen af metoden har Forsyningstilsynet redegjort for Energinets besvarelse af tilsynets opklarende spørgsmål med hensyn til fastsættelse af indfødningsstariffen under hensyntagen til transmissionsafgiftsforordningens 2, jf. Del B, punkt 1-3.

Forsyningstilsynet forstår Energinets svar således, at loftet i transmissionsafgiftsforordningen indebærer, at Energinet ikke har kunne indregne alle omkostninger, som Energinet ville have kunnet opkræve ved en mere omkostningsægte fastsættelse af indfødningsstariffen.

Forsyningstilsynet forstår tilsvarende forordningen således, at den sætter et loft for størrelsen af indfødningsstariffen i den anmeldte metode, selvom en højere indfødningsstarif kunne have været mere omkostningsægte. Tilsynet henviser i den forbindelse til præambeltraktning 10 til forordningen, hvor der peges på, at forskelle i de afgifter, som elproducenterne skal betale for adgang til transmissionssystemet ikke bør underminere det indre marked, hvorfor de gennemsnitlige afgifter for adgang til nettet i

medlemsstaterne holdes inden for et interval, der sikrer, at fordelene ved samordning udnyttes.

Forsyningstilsynet finder, at det forhold, at metoden således kunne have været mere omkostningsægte, giver grundlag for at opstille et vilkår for metodens godkendelse og henviser herom nærmere til afsnittet "Vilkår for metodens godkendelse" nedenfor.

Energinet kommer i sin besvarelse af 3. november 2022 også ind på baggrunden for, at nettab ikke indgår som nogen af betalingselementerne i den anmeldte metode. Energinet har oplyst, at en særskilt tarifiering af nettab som en del af producentbetalingen ville forudsætte en selvstændig analyse, som Energinet ikke har foretaget. Forsyningstilsynet vil ikke afvise, at en sådan analyse vil kunne være omfattende, og at Energinet derfor ikke har kunne lade en sådan analyse ligge til grund for den metode, som Energinet har anmeldt til Forsyningstilsynets godkendelse med henblik på, at Energinet kan tage metoden i anvendelse pr. 1. januar 2023.

Forsyningstilsynet vurderer imidlertid, at en sådan analyse vil kunne indgå i en evaluering af, om metoden for producentbetalingen vil kunne blive mere omkostningsægte. Der henvises i forlængelse heraf til afsnittet Varigheden af perioden for metodens anvendelse og vilkår for metodens godkendelse nedenfor.

Forsyningstilsynet har i sagsfremstillingen redegjort for differentieringen i indfødnings-tariffen i metoden med en indfødningsstarif i produktionsoverskudsområder på 0,9 øre/kWh og en indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder. Tilsynet forstår det sådan, at de 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder er fastsat ved, at Energinet har bibeholdt den gældende indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh, men at den så fremover alene vil være på dét niveau i forbrugsdominerede områder.

Forsyningstilsynet finder imidlertid ikke, at Energinet på tilstrækkelig vis har godtgjort, at en indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder er omkostningsægte, omend tilsynet bemærker, at Energinet har fastlagt tariffen ved en fastholdelse af det nuværende niveau.

Denne usikkerhed med hensyn til omkostningsægthed på den ene side og det forhold, at Forsyningstilsynets godkendelse af den anmeldte metode er en forudsætning for metodens anvendelse pr. 1. januar 2023 på den anden, har ført til, at tilsynet har stillet som vilkår for godkendelsen af metoden, at Energinet over for tilsynet redegør for hvorfor, at en indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerede områder er omkostningsægte efter Energinets opfattelse. Der henvises herom nærmere til afsnittet "Vilkår for metodens godkendelse" nedenfor.

SUPPLERENDE TILSLUTNINGSBETALING

Rimelige kriterier

Den supplerende tilslutningsbetaling opkræves, når en producent fravælger det af Energinets anviste tilslutningspunkt, som samlet giver de lavest omkostninger. Producenten kan vælge at tilslutte sig med en dispensationsløsning eller ved, at Energinet fremfører nyt net²⁴.

Det forekommer for Forsyningstilsynet rimeligt, at de producenter, som giver direkte anledning til netforstærkning betaler for den omkostning, som dette medfører. Som anført ovenfor i afsnittet retsgrundlag, fremgår af høringsnotatet vedrørende det ovenfor omtalte lovforslag L53, der ligger til grund for lov nr. 2605 af 28. december 2021 om ændring af lov om elforsyning og forskellige andre love²⁵, at bestemmelsen i nettilslutningsbekendtgørelsen ikke er til hinder for Energinets opkrævning af supplerende tilslutningsbetaling.

I den anmeldte metode har Energinet valgt at denne omkostning skal dækkes som et supplerende bidrag, som producenterne der giver anledning til omkostningerne, skal betale. Energinet har i metoden redegjort for baggrunden for beregningen af den supplerende tilslutningsbetaling.

Til det anførte i høringsvarene om en u hensigtsmæssighed ved, at metoden for fastsættelse af det supplerende tilslutningsbidrag ikke er koordineret med Green Power Danmarks metode for netselskaber og nettilslutning på distributionsniveau bemærker Forsyningstilsynet, at en sådan forskel kan bero på de iboende forskelle mellem tilslutning på distributionsniveau i forhold til tilslutning på transmissionsniveau.

Objektive kriterier

Forsyningstilsynet finder, at Energinet i metoden opstiller en række objektive - om end komplekse - kriterier for, hvornår Energinet opkræver den supplerende tilslutningsbetaling.

Forsyningstilsynet finder ikke grundlag for at afvise disse kriterier som ikke-objektive.

Ikkediskriminerende kriterier

Forsyningstilsynet vurderer, at kriterierne for at opkræve den supplerende tilslutningsbetaling er ikke-diskriminerende. Forsyningstilsynet har herved lagt vægt på, at betalingen gælder for alle, der fravælger Energinets anviste tilslutningspunkt, som samlet giver de lavest omkostninger.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at der for nuværende ikke er mulighed for at etablere nettilslutninger, hvor der både er forbrug og produktion forbundet med direkte linjer

²⁴ Se yderligere beskrevet under afsnittet "betalingsdesign".

²⁵ [L 53 - Bilag 1: Høringsnotat - elforsyningsloven mv \(ft.dk\)](#)

bag tilslutningspunktet, men at en sådan mulighed har været under overvejelse i et lovforslag og en tilhørende bekendtgørelse, som Energistyrelsen har haft i offentlig høring tidligere i år, men som ikke nåede at blive fremsat hhv. vedtaget af den foregående regering.

Green Power Denmark henviser i sit høringssvar til, at Energinet efter nettilslutningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, er forpligtet til at forstærke det eksisterende kollektive elforsyningsnet eller føre nyt kollektivt elforsyningsnet frem til et tilslutningspunkt for derved at sikre en åben og lige adgang til det kollektive elforsyningsnet på samme måde som til energinets øvrige transmissionsnet. Videre anfører Green Power Denmark, at de vil udgøre forskelsbehandling at pålægge et enkelt projekt etableringsomkostningerne.

Forsyningstilsynet bemærker hertil, at den forpligtelse for Energinet til at forstærke elforsyningsnettet eller føre nettet frem til et tilslutningspunkt, som er fastsat i bekendtgørelsens § 4, stk., 1, modificeres i samme bestemmelse, derved at det anføres, at et sådant punkt ikke skal ligge længere fra anlægget end den nærmeste eksisterende station på det relevante spændingsniveau på mindst 50-60 kV, når der er tilstrækkelig sikkerhed for, at der opføres vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker med en samlet installeret effekt på mindst 1,5 MW.

Gennemsigtige kriterier

Efter Forsyningstilsynets vurdering er vilkårene for betalingen gennemsigtige ud fra den beskrivelse, der er indeholdt i metoden.

Omkostningsægte kriterier

Forsyningstilsynet finder ikke grundlag for at anfægte omkostningsægtheden i fastsættelsen af tilslutningsbidraget. Tilsynet henviser herved særligt til det anførte om de rimelige kriterier for fastsættelsen af bidraget.

VARIGHEDEN AF PERIODEN FOR METODENS ANVENDELSE

Energinet anfører i metoden, at de planlægger at evaluere senest tre år efter, at den finder anvendelse fra, dvs. senest den 1. januar 2026. Evalueringen skal ifølge Energinet skal tjene til at, Energinet kan vurdere, om der er behov for justeringer i metoden og dermed sikre omkostningsægtheden og gennemsigtigheden af den anmeldte metode, som repræsenterer en væsentlig ændring af betalingsforholdene for elproducere i Danmark.

Hertil kommer, at Energinet har udviklet metoden uden at have overvejet en særskilt tarifiering af nettab som en del af producentbetalingen, idet dette ville forudsætte en selvstændig analyse, som Energinet ikke har foretaget. Forsyningstilsynet vil anse en særskilt analyse af muligheden for en særskilt tarifiering af nettab som relevant i en sådan evaluering af, om metoden for producentbetalingen vil kunne blive mere omkostningsægte.

Energinets indførelse af producentbetaling er en væsentlig ændring på tarifområdet, ligesom det har været det med den producentbetaling på distributionsniveau, som er indeholdt i Green Power Danmarks branchevejledning derom, som Forsyningstilsynet tog til efterretning den 24. juni 2022 for en periode frem til senest udgangen af 2026. Tilsynet lagde ved denne tidsbegrænsning vægt på en række usikkerheder i branchevejledningen, ikke mindst med hensyn til omkostningsægtheden.

Også Energinets metode rummer – i sagens natur – en række usikkerheder, særligt når det gælder metodens omkostningsægthed, og dermed med metodens overensstemmelse med de materielle kriterier for godkendelsen deraf, hvad der er redegjort nærmere ovenfor. Forsyningstilsynet henviser herved også til de kritikpunkter, som er blevet anført af en række af de aktører i forbindelse med tilsynets sagsbehandling.

Forsyningstilsynet har noteret sig Energinets synspunkt om, at stabilitet i producenterne rammevilkår tilsiger, at metoden har en varighed på mindst fem år.

For yderligere at tage hånd om de omtalte usikkerheder, særligt når det gælder metodens omkostningsægthed, og under inddragelse af de omtalte hensyn til stabilitet i producenterne rammevilkår finder tilsynet grundlag for at tidsbegrænse godkendelsen af metoden for en periode på fem år fra den kan finde anvendelse fra, dvs. indtil udgangen af 2027.

En femårig periode følger anbefalingerne i ACERs bedste praksis på tarifområdet, hvor det hedder, at tarifmetoder bør have en varighed på mindst fire år. Endvidere vurderes en femårig periode at være tilstrækkelig til, at 1) Energinet kan gennemføre den ovennævnte evaluering og på den baggrund – og under hensyntagen til de kritikpunkter, som er fremført af en række aktører forud for denne afgørelse – og anmelde en metode for producentbetaling for perioden efter 2027; dette som en videreførelse af den metode, der godkendes med denne metode, eller med justeringer, og at 2) Forsyningstilsynet efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, kan træffe afgørelse om godkendelse af en metode for producentbetaling, som kan finde anvendelse for perioden efter 2027.

Forsyningstilsynet vil indlede en dialog med Energinet i løbet af 2023 for nærmere at drøfte elementerne i evalueringen.

VILKÅR FOR METODENS GODKENDELSE

Forsyningstilsynet har ovenfor i begrundelsen i afsnittet "Stationstilslutningsbidraget" redegjort for en problemstilling omkring Energinets feltudbygning.

Forsyningstilsynet anfægter ikke, at den tilgang, som Energinet har valgt med hensyn til feltudbygning, medfører færre omkostninger som følge af stordriftsfordele. Det forhold, at Energinets omkostninger, som er forbundet med netudbygningen, uden indgået nettilslutningsaftale, bliver opkrævet over nettariffen rejser imidlertid flere spørgsmål i relation til, om tariffen opkræves efter de omkostninger, som den enkelte kunde-kategori giver anledning til, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1. Dels om der er tale om en omkostning relateret til udbygning af produktion, som dækkes af forbrugerne, dels

om forbrugerne løber en risiko, såfremt der ikke på et tidspunkt bliver tilsluttet en producent, og i forlængelse heraf om forbrugerne bliver tilbagebetalt for den risiko, som de tilsyneladende bærer.

Forsyningstilsynet og Energinet har drøftet denne problemstilling på et møde den 16. november 2022 og har noteret sig Energinets synspunkt omkring, at der vil være behov for at følge omkostningsstrømmene over en periode, idet man næppe fra år til år vil kunne fastslå, at forbrugere som kundekategori ikke afholder omkostninger, som vedrører producenter som kundekategori.

Forsyningstilsynet finder, at disse spørgsmål danner grundlag for at opstille et vilkår for godkendelse af den anmeldte metode. Dette for at sikre, at Energinets metode er i overensstemmelse med det omtalte krav fastsat i elforsyningslovens § 73, stk. 1, og dermed, at forbrugere som kundekategori ikke afholder omkostninger, som vedrører producenter som kundekategori. Dette også under henvisning til de usikkerheder, der knytter sig til metoden i øvrigt, og som også er indeholdt i en række af de høringsvar, som tilsynet har modtaget ved de offentlige høringer gennemført som led i tilsynets sagsbehandling

Forsyningstilsynet har noteret sig de synspunkter, som Energinet har fremført på et møde den 30. november 2022 om udformningen af et sådant vilkår og behovet for præcisering deraf, hvilket Energinet også har været inde på i sit ovennævnte partshøringssvar fra 13. december 2022. Videre har tilsynets noteret sig de svar, som tilsynet har modtaget ved den offentlige høring over metoden hvor flere høringsparter hilste opstillingen af et sådant vilkår velkommen.

Forsyningstilsynet har derfor som vilkår for metodens godkendelse opstillet det vilkår, at Energinet fra tidspunktet, fra hvilket metoden forventes at finde anvendelse, dvs. fra den 1. januar 2023, posterer sine udgifter til netudbygning i forhold til standardtilslutningsbidraget efter kundekategorier og derved sikrer, at de enkelte kundekategorier kun opkræves de omkostninger over nettariffen, som de hver især giver anledning til.

Forsyningstilsynet har ovenfor i begrundelsen i afsnittet "Løbende indfødningsstarif" redegjort for to problemstillinger relateret til denne del af metodens omkostningsægthed, dels når det gælder indfødningsstariffen størrelse og sammenhængen med loftet i transmissionsafgiftsforordningen, dels med hensyn til fastsættelsen af indfødningsstariffen på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerende områder.

Forsyningstilsynet finder, at disse problemstillinger giver grundlag for at opstille yderligere to vilkår for metodens godkendelse. Det første vilkår fastsættes for at sikre, at Energinets metode er i overensstemmelse med det omtalte krav fastsat i elforsyningslovens § 73, stk. 1, og dermed, at forbrugere som kundekategori ikke afholder omkostninger, som vedrører producenter som kundekategori. Vilkåret består i, at Energinet fra tidspunktet, fra hvilket metoden forventes at finde anvendelse, dvs. fra den 1. januar 2023, posterer sine indtægter, som Energinet oppebærer indfødningsstariffen, efter kundekategorier og derved sikrer, at de enkelte kundekategorier kun opkræves de omkostninger over indfødningsstariffen, som de hver især giver anledning til. Det andet vilkår er fastsat under hensyntagen til kravet om omkostningsægthed, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, og elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 1, og består i, at Energinet

senest ved udgangen af september 2023 skriftligt redegør over for tilsynet, hvorfor en indfødningsstarif på 0,3 øre/kWh i forbrugsdominerende områder efter Energinets opfattelse er omkostningsægte i forhold til de omkostninger, som producenterne i de områder giver anledning til. Redegørelsen vil danne grundlag for tilsynets vurdering, af om nærværende godkendelse kan opretholdes, eller om der er grundlag for at genoptage sagen, som har ført til nærværende godkendelse.

Forsyningstilsynet vil i 2023 indlede en dialog med henblik på at afklare, hvorledes øvrige udgifter, som Energinet vil afholde, og som vil skulle dækkes af producentbetalingen fastsat i den anmeldte metode ligeledes kan opgøres i forhold til kundekategorier. Tilsynet forventer således i løbet af 2023 at kunne anmode Energinet om en sådan mere omfattende opgørelse som led i et tilsyn med, at metoden også fører til omkostningsægte tarifiering i praksis.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSEN

Denne afgørelse vil blive offentliggjort på Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase (<https://afg.forsyningstilsynet.dk/>) jf. elforsyningslovens § 78 b

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89 i elforsyningsloven. Klagen skal være skriftlig og være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00
E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør